

W bibliotece w Czeskim Cieszynie posadzili nad Olzą grab, czyli „Baśniodrzewo”. W ten sposób włączyli się w obchody Dnia Ziemi (22 kwietnia).

**INFORMACJA O MNIEJSZOŚCIACH NARODOWYCH
WOJEWÓDZTWA MORAWSKO-ŚLĄSKIEGO**

Warto złożyć projekt

OSTRAWA (mro) - Morawsko-Śląski Urząd Wojewódzki opracował materiał dla potrzeb Rady Województwa nt. sytuacji mniejszości narodowych w 2004 roku. Materiał ten będzie jednym z wielu, które złożą się na ogólnopolską informację o sytuacji mniejszości narodowych w RC, corocznie wypracowywaną przez rząd.

Rzeczniczka Urzędu Wojewódzkiego, **Śarka Świderowa**, udostępniła „GL” te fragmenty dokumentu, które dotyczą polskiej mniejszości i pokazują jej działalność na tle pozostałych. Stwierdza się w nich, że do najważniejszych zadań województwa w kwestiach mniejszościowych należy integracja Romów (problemy z przestępczością, postęp w kwestii zwalczania lichwy) oraz zaszeregowanie uczniów romskich do szkół i zagospodarowanie ich czasu wolnego.

Wychowania Fizycznego Urzędu Wojewódzkiego, który by w konkretnej części swych obowiązków zajmował się szkolnictwem polskim w regionie. *Przedstawicielom polskim* - podaje się w informacji - *chodzi nie tylko o formalny kontakt z urzędnikiem, który zna dobrze tematykę „z zewnątrz”*. Urząd Wojewódzki zaakceptował tę sprawę, a obecnie jej realizacja jest w fazie dyskusji - podaje się w informacji.

- *Polskiej mniejszości narodowej tradycyjnie poświęca się wiele uwagi* - informuje rzeczniczka urzędu. Województwo interesuje się szkolnictwem polskojęzycznym oraz wspiera aktywność kulturalną mniejszości polskiej. Jak dalej podaje, specjalną uwagę informacja przykłada do wniosku TNP o wytworzenie miejsca referenta w Wydziale Szkolnictwa, Młodzieży i

W dokumencie zawarte są także kwoty, które Urząd Wojewódzki w br. przeznaczył dla potrzeb polskiej mniejszości. Polskie Towarzystwo Muzyczne „Ars Musica” dostanie 59 tys. koron na popularyzowanie śpiewu chóralnego, muzyki ludowej i form teatralnych na wysokim poziomie artystycznym, jako alternatywnego wykorzystania czasu wolnego przez młodzież i dorosłych.

ciąg dalszy na str. 3

Jest rozwiązanie!

HAWIERZÓW (wak) - Po wieloletnich dyskusjach samorząd hawierzowski podjął ostateczną decyzję w sprawie zagospodarowania kina „Radość”.

Wiadomo już zatem, że na parterze znajdzie się sala wystaw, galeria oraz zaplecze techniczne, na pierwszym piętrze - kawiarnia muzyczna, a na drugim - sala, w której odbywać się będą m.in. spotkania z mieszkańcami oraz większe imprezy.

Do końca roku ma zostać opracowany projekt. Wiosną 2006 roku ruszy remont i modernizacja obiektu. Prace te, jeżeli wszystko pójdzie zgodnie z planem, zostaną zakończone w 2008 r.

Ofiarom faszyzmu

OSTRAWA (wak) - Przy tablicy ofiar wojny światowej w Polskiej Szkole Podstawowej w Orłowej Lutyni spotkali się w czwartek uczniowie, nauczyciele oraz goście.

Przemówienia okolicznościowe przypominające tragedię i cierpienia ofiar nazizmu, zwłaszcza obywateli Orłowej i okolicznych gmin, wygłosili **Marian Jędrzejczyk**, prezes orłowsko-lutyńskiego MK PZKO, oraz **Urszula Krzywoń**, przewodnicząca Miejskiej Organizacji Związku Bojowników o Wolność.

Z okazji 60. rocznicy zakończenia II wojny światowej szkole przyznano wyróżnienie honorowe za zasługi na polu szerzenia i rozwoju tradycji ruchu oporu.

Spotkanie uświetnił śpiewem petzkaowski chór „Zaolzie”, a recytacjami - uczniowie szkoły.

SAAB w Mosznowie

OSTRAWA (mro) - Szwedzka firma Saab zdecydowała, iż w Mosznowie będą modernizowane i naprawiane jej samoloty typu SAAB 340 i SAAB 2000. W środę w tej sprawie podpisała 10-letnią umowę z czeską firmą Job AIR, tworząc spółkę joint-venture.

Koszta wartości umowy szacowane są na 45 mln Kč. Dla Job AIR oznacza to wzrost zatrudnienia z dotychczasowych 55 pracowników do ok. 100 oraz budowę nowych hangarów jeszcze w tym roku. - SAAB będzie się starał o marketing i sprzedaż usług świadczonych w Ostrowie - powiedział na konferencji prasowej **Michael C. Andersson**, szef Saab Aircraft AB. Dodał, że w Mosznowie będzie także magazyn części zamiatanych Saab, jeden z załadowanych na ścieżce. - Firma widzi współpracę jako długofalową i nie planuje podpisywania podobnych kontraktów z innymi podmiotami - dodał.

W przyszłym tygodniu umowa Saab-JOB AIR zostanie przedłożona czeskiemu rządowi do zważenia, czy nie należy się do zakwalifikowania do programu offsetowego za zakup przez RC myśliwców grippen.

- Nie wstyd panu!

Rys. BRONISŁAW LIBERDA

Z nową panią prezes

CZ. CIESZYN (r) - Rada Przedstawicieli IX kadencji będzie pracować pod przewodnictwem nowej pani prezes. Została nią **Helena Legowicz**, przewodnicząca Stowarzyszenia Przyjaciół Polskiej Książki, jej zastępcą wybrano **Mariana Jędrzejczyka**, pełnomocnika Orłowej.

Jak dotąd nie są znane nazwiska osób, które zasiądą w Prezydium Rady. Na pierwszym po Zgromadzeniu Ogólnym posiedzeniu zjawiała się bowiem raptem jedna trzecia z 61 przedstawicieli organizacji oraz gmin. Problemy z udziałem członków Rady Przedstawicieli na zebraniach postanowiono rozwiązać poprzez usprawiedliwienie najwyżej 3 absencji, następnie zaś poprzez wystanie listu interwencyjnego do organizacji.

W programie znalazło się m.in. omówienie uchwał Zgromadzenia Ogólnego, obecnym przekazano ponadto informacje nt. trudnej sytuacji „Głosu Ludu” wynikającej z przejściowego wstrzymania wypłaty dotacji państwowej.

EUROPEJSKA JAKOŚĆ ■
POLSKIE CENY ■
CZESKIE DPH ■

CENTRUM OKIEN I DRZWI OPEN
Cieszyn, ul. Zamkowa 2
przy Moście Przyjaźni
tel./fax: +48 33 852 17 00
Eurotel: 720 142 119
e-mail: gw.open@atlas.cz

Pogoda

SOBOTA - Zachmurzenie umiarkowane. Temperatura w dzień ok. 10 st., w nocy od -2 do 0 st. C.

NIEDZIELA - Ocieplenie. Temperatura w dzień od 11 do 15 st., nocą od 4 do 8 st. C.

PONIEDZIAŁEK - Bez zmian. Temperatura w dzień od 12 do 16 st., nocą od 7 do 3 st. C.

MIĘDZYNARODOWE BADANIA DEMOGRAFICZNE UE-SILC 2005

Do 22 maja w 500 miastach i gminach naszego kraju (w tym także w województwie morawsko-śląskim) trwać będzie akcja ankietowa jako część składowa międzynarodowych badań demograficznych EU - SILC 2005. W kraju badania prowadzi Czeski Urząd Statystyczny.

Podstawowym celem EU-SILC - Systemu Statystyki Dochodów i Warunków Życia Krajów Unii Europejskiej (EU Statistics on Income and Living Conditions) jest dostarczenie zarówno obecnym, jak i przyszłym członkom Unii Europejskiej w pełni porównywalnych danych dotyczących poziomu, struktury i rozkładu dochodów, zasięgu i różnic

wania ubóstwa oraz zjawisk społecznych. Zestaw pytań w SILC obejmuje: podstawowe informacje dotyczące cech demograficznych re-

Jak się nam żyje?

spondentów, ich uczestnictwa w procesie edukacji, oceny stanu zdrowia, wybrane dane dotyczące podstawowych potrzeb, dane z zakresu warunków mieszkaniowych, szczegółowe informacje na temat aktywności ekonomicznej, a przede wszystkim szeroki zakres informacji dotyczących poziomu i źródeł dochodów. Indagowani odpowiadają też na pytania dotyczące m.in. współżycia w rodzi-

nie. Jednostkami badania w EU-SILC są prywatne gospodarstwa domowe. Spotkanie ankietera z respondentem trwa półtora godziny.

Pierwsze wyniki uzyskane podczas badań, w których bierze udział ponad 7 tysięcy przypadkowo wybranych mieszkańców RC (w tym także 60 hawierzowian), zostaną opublikowane pod koniec br. Akcja ankietowa powtórzona zostanie w latach 2008 oraz 2011.

Ankietujący byli starannie dobierani i zobowiązani do bezwzględnego przestrzegania tajemnicy. Odwiedzając mieszkania respondentów, muszą wylegitymować się odpowiednim zaświadczeniem.

(wak)

U rodaków

■ Za niespełna trzy tygodnie, obie części Cieszyna, polską i czeską, połączy jedna idea – idea teatru bez granic. Projekt, organizowany przez Solidarność Polsko-Czesko-Słowacką, narodził się piętnaście lat temu. W tym roku o nagrodę w postaci statuetki „Złamanego Szlabanu” ubiegać się będą realizatorzy siedmiu przedstawień teatralnych. Imprezie patronuje „Głos Ziemi Cieszyńskiej”.

■ Cieszyn i Czeski Cieszyn zawarły umowę o wzajemnym świadczeniu usług medycznych w przypadku nagłej konieczności. Udający się na zakupy za Olzę mieszkańcy mogą się zatem czuć bezpiecznie.

■ Mieszkańcy nadolziańskiego grodu mogli w ubiegły piątek podziwiać na rynku Śląską Nike – dwumetrowej wielkości figurę, która jest wierną kopią przedwojennego pomnika, poświęconego legionistom śląskim poległym za Polskę. Pomnik ma teraz stanąć na dawnym miejscu, u stóp Wzgórza Zamkowego.

■ Naczelny Sąd Administracyjny rozstrzygnął na korzyść Cieszyna spór z wojewodą śląskim o prawo do nadawania nazw miejskim ulicom. Sąd – zgodnie ze stanowiskiem samorządowców – uznał, że ulice nie mogą pozostawać bez nazw, a jedynym organem uprawnionym do nadawania tych nazw jest właśnie rada gminy. Z orzeczenia sądu zadowolone są również inne gminy powiatu cieszyńskiego, w przypadku których wojewoda zakwestionował prawo do nadawania nazw niektórym ulicom.

■ W marcu stopa bezrobocia na ziemi cieszyńskiej nie zmieniła się i wynosi nadal 15,8 proc. Bez pracy pozostaje w regionie 10 157 osób. Spośród nich aż 2382 nie ukończyło 25. roku życia.

■ 1150 uczniów z powiatu cieszyńskiego przystąpiło do zdawania ustnych matur z języka polskiego i wybranego języka obcego. Będą one trwały do 29 kwietnia. A od 5 maja rozpocznie się pisemna część egzaminu maturalnego. Młodzież twierdzi, że nowa forma matur bardziej jej odpowiada.

■ Dobięgi już końca sezon narciarski w Beskidach. Mimo iż początek tegorocznej zimy nie napawał optymizmem, tegoroczny sezon był jednym z najlepszych w ostatnich latach. Zdaniem górali, tak obfitych opadów śniegu nie było od początku lat 80. Administratorzy ośrodków zgodnie twierdzą, że tylu narciarzy jeszcze w Beskidach nie było. Znacznie mniej powodów do zadowolenia mają goprowcy, którzy interweniowali aż 1412 razy – o 300 razy więcej niż rok temu. Powodem wypadków były tło na trasach, brak umiejętności i brawura niektórych narciarzy.

■ W Cieszynie odbyły się już po raz czwarty warsztaty gospel. Zorganizowało je Centrum Misji i Ewangelizacji Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego z Dzięgielowa. Przed Egilem Fossumem, instruktorem z Norwegii, stanęła stuosobowa grupa uczestników. Po wielu godzinach prób w niedzielę uczestnicy warsztatów dali koncert w kościele Jezusowym.

■ Giana Rivera z USA, David Smith z Wielkiej Brytanii a Chris Speller z Australii postanowili pomóc Szpitalowi Dziecięcemu w Bielsku-Białej, organizując w szkole języka angielskiego akcję dobroczynną. Zorganizowali m.in. loterię, w której kupując los za 2 zł, uczeń oprócz ciekawych książek mógł wygrać np. przejażdżkę motorem wokół Beskidów lub gościć na przyjęciu urządzonym przez nauczycieli. Finałem akcji będzie zabawa, która odbędzie się w najbliższą sobotę w klubie Apollo. Cały dochód zostanie przekazany szpitalowi.

Opr. (man)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

W uroczystej immatrykulacji studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku uczestniczyły władze Uniwersytetu Ostrawskiego na czele z rektorem Vladimírem Baarem (drugi z lewej).

ZAJĘCIA JUŻ OD POCZĄTKU MIESIĄCA

Teraz ślubowanie

TRZYNIEC (man) – Podczas uroczystej immatrykulacji, która miała miejsce w środę w Domu Kultury „Trisia”, w poczet studentów Uniwersytetu Ostrawskiego zaliczonych zostało 120 słuchaczy po raz drugi otwartego w Trzyńcu Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Mimo że uroczyste ślubowanie studenci złożyli dopiero teraz, na zajęciach pierwszego semestru (letniego)

spotykają się już od początku miesiąca. Tematem odbywających się raz w tygodniu wykładów są kręgi cywilizacyjne i stosunki międzynarodowe, niepokojące w byłych republikach radzieckich, problemy położonych w strefie Sahelu krajów Afryki, skutki systemu kolonialnego oraz świat islamu.

Studia na Uniwersytecie Trzeciego Wieku trwają cztery semestry.

ROZPOCZĘŁY SIĘ REMONTY I PRZEBUDOWY

Pieniądże na drogi

HAWIERZOW (wak) – Na remonty i modernizację dróg w centrum i na obrzeżach miasta przeznaczono w tym roku z kasy miejskiej 12,48 mln koron. Prace remontowe ruszyły już w kilku miejscach, zaczęto również malowanie pasów i zebr na jezdniach.

Szczególną cierpliwość i wyrozumiałość powinni w tym roku okazać hawierzowianie, którzy często jeżdżą ulicami Chrpořa, Formanská, Na Dolanach, Datynská, Halka, Tesářská.

W budżecie (ok. 4,5 mln Kč) nie zapomniano też o remoncie i utrzymaniu chodników m.in. przy ulicach – Robotniczej, Budovateli oraz kpt. Jasioka, zatok autobusowych, wyseppek czy też podwyższonych przejść dla pieszych, które służą zarazem jako progi zmuszające kierowców do zdjęcia nogi z pedału gazu. Kolejne setki tysięcy koron zarezerwowano

na łatanie dziur, drobne naprawy, czyszczenie kanalizacji oraz znaków drogowych stojących wzdłuż jezdni, a także inne roboty, od których będzie zależeć lepsza przejezdność miasta.

Drogowcy zapowiadają, że niektóre remonty są bardzo skomplikowane i tym samym nie obędzie się bez objazdów i przewieżeń.

Pamiętaj o seniorach

TRZYNIEC (man) – Samorząd miejski uchwalił przyznanie dotacji w wysokości 56 tys. Kč dla Zintegrowanego Zakładu Socjalnego w Ligtocze Kameralnej.

W tamtejszej placówce jesień życia spędza osiem byłych mieszkańców Trzyńca. Większość z nich to klienci cierpiący na chorobę Alzheimera.

W ROCZNICĘ WYZWOLENIA OSTRAWY

Z polskim akcentem

OSTRAWA (mro) – W środę 27 bm. rozpoczyna się nad Ostrawicą uroczystości zwycięstwa nad faszyzmem.

W ich ramach swoje podwoje otworzy odrestaurowany stary ratusz ostrawski, siedziba muzeum miejskiego. O 17.55 z jego wieży rozlegnie się po raz pierwszy wygrywający na 22 dzwonach kurant. Otwarte zostaną także trzy wystawy, a m.in. „4x40 lub wspólnie do Europy” – wystawa o współpracy środowisk artystycznych Sosnowca, Miskolca, Trenczyna i Ostrawy. Czwartek przebiegnie pod znakiem wieczornego koncertu przed Nowym Ratuszem, w którym wystąpią „Buty” czy Hana Zagorova. Piątek to otwarcie wystawy przygotowanej przez Archiwum Miasta w siedzibie magistratu pt. „Ostrawa 1938-1946 Monachium – wojna – wyzwolenie”. O godz. 16 planowana jest uroczysta msza święta w katedrze Boskiego Zbawiciela.

Sobota będzie dniem kulminacyjnym obchodów wyzwolenia miasta nad Ostrawicą. Prezydent RC Václav

Klaus, ambasadorzy państw alianckich, a wśród nich Andrzej Krawiec, ambasador RP w RC, przedstawiciele sojusznicych armii, konsul generalny, przedstawiciele partnerskich miast i wielu innych, złożą wieńce w Pałacu Komenského. Dla szerokiego grona przewidziano imprezy towarzyszące na zamku w Śląskiej Ostrawie – symulację bitwy operacji opawskiej -ostrawskiej na lotnisku w Mosznicy (początek o godz. 15.00).

Jak przekazał „GL” konsul generalny RP w Ostrawie Andrzej Kaczmarski, przedstawiciele polskiej placówki biorą udział w pracach Komitetu Organizacyjnego obchodów. Z Polski na trzydniowe uroczystości przyjadzie 20 kombatantów, którzy wraz z kombatantami zaolziańskimi wezmą udział w obchodach. Ogółem przewidziano udział grupy 150 kombatantów, którzy otrzymają medale pamiątkowe. Niewątpliwie polskim akcentem będzie czwartkowa wizyta kombatantów w Wodzisławiu, gdzie na cmentarzu oddadzą hold poległym kolegom

CHIRURGIA PLASTYCZNA NA SOŚNIE

Chłuba szpitala

TRZYNIEC (man) – W ramach zakończonej niedawno rekonstrukcji Szpitala Trzyńnic odnowiony został m.in. oddział chirurgii plastycznej. Przestronne gabinety zabiegowe wyposażone są teraz w najnowocześniejszy sprzęt medyczny. Opieka lekarska stoi tu od wielu lat na wysokim poziomie. Pomijając podobne oddziały w dużych miastach naszego kraju, lista wykonywanych tu zabiegów jest bodajże najdłuższa w RC. Przeprowadzane są tutaj zabiegi usuwania wad wrodzonych pacjentów, operacje rąk, nowotworów skóry, odle-

zyn. Leczeni są tutaj również pacjenci z oparzeniami czy chorobami skóry. Na trzyńnic oddziale chirurgii plastycznej specjaliści stosują w praktyce nowe metody rekonstrukcji po operacji usunięcia guza oraz zabiegi endoskopijne usuwające zapalenie pochewki ścięgna nadgarstka.

Są środki do podziału

CZ. CIESZYN (kor) – Do 13 kwietnia można w ratuszu składać projekty ogłoszonej przez samorząd dotacji konkursu o miejskie dotacje na przedsięwzięcia kulturalne i sportowe, które będą realizowane w drugim półroczu br.

Tak jak w poprzednich latach działające w mieście stowarzyszenia obywatelskie lub osoby fizyczne mogą ubiegać się o dotację np. na imprezy kulturalne i sportowe organizowane dla młodzieży, przeglądy zespołów tanecznych lub teatralnych itp. W pomoc miasta mogą liczyć również reprezentujące Cz. Cieszyn na międzynarodowych festiwalach lub konkursach organizatorzy wystaw lub wystaw książek twórców z naszego regionu, autorzy filmów dokumentalnych z naszego regionu...

Dokładne informacje o warunkach drugiej tury konkursu oraz odpowiedne formularze są do dyspozycji w ratuszu. Można je też znaleźć na stronie internetowej miasta: www.cieszyn.cz

Nawierzchnie do wymiany

KARWINA (mro) – Już jesienią tego roku goście centrum Karwiny będą chodzić po nowych chodnikach i podziwiać zmodernizowane ulice miasta. Władze miejskie bowiem rozpoczęły właśnie kolejny etap rekonstrukcji najważniejszych, a jeszcze nie przebudowanych ulic miasta. Jego koszt zamknie się kwotą ok. 28,5 mln koron.

Obecnie prace skoncentrowane są na ulicy Zamkowej.

W miejsce asfaltowej nawierzchni położona zostanie granitowa kostka brukowa, zaś chodniki zostaną wyłożone ciętą granitową mozaiką. Wraz z modernizacją nawierzchni zainstaluje się nowe studzienki ściekowe i sieci inżynieryjne. Unowocześnione zostaną małe uliczki, m.in. nawierzchnia ulicy Praskowej przed fryszackim targowiskiem. Przebudowa ulic obejmie także odnowienie drzewostanu.

Ciekawostki

Lepszy od Pottera

Książki autorstwa nowego papieża zajmują w rankingach internetowej księgarni wysyłkowej Amazon.com pierwsze pięć miejsc, mimo iż jeszcze kilka dni temu nie były nawet w pierwszej setce najbardziej sprzedawanych książek. Dzieła Josepha Ratzingera zrzuciły z pierwszego miejsca kolejny tom powieści o przygodach Harry Pottera, która ma się niebawem ukazać. Internauci zamawiają książki Benedykta XVI o duchu liturgii, eschatologii oraz wywiad-rzekę „Sól ziemi”, który przeprowadził z Ratzingerem Peter Seewald.

Dobił... samochód

Czyż nie dobiła się koni? – spytał retorycznie pewien mieszkaniec Florydy, wyjął pistolet i skrócił cierpienia swego samochodu, strzelając pięć razy w silnik. Leciwe auto – Chrysler LeBaron z 1994 r. – „wyzionęło du-

cha”. Zajście opisał dziennik „South Florida Sun-Sentinel”. Wezwana na miejsce strzelaniny policja potwierdziła w raporcie, że 64-letni John McGivney nieodwracalnie uszkodził pojazd. Mężczyznę zatrzymano za nieuzasadnione użycie broni palnej w miejscu publicznym – przed blokiem mieszkalnym w Lauderdale-By-The-Sea – po czym następnego dnia zwolniono za kaucją.

Polka na Marsie?

Dorota Tataruch, rocznik 1979, absolwentka krakowskiej Akademii Wychowania Fizycznego i studiów lingwistycznych w Turynie, może być pierwszą Polką, która polecą na Marsa. Niby nie pewnego, ale ktoś to wie – pisze „Gazeta Krakowska”. Marsjańska misja pod wspólnym szyldem Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA), NASA i CSA (Canadian Space Agency) planowana jest na 2015 r. albo jeszcze później. Doro-

ta jest jedną z 12 kobiet na świecie, które z 1600 chętnych wytypowano do „marsjańskiego” projektu. Na początek prowadzone są badania wpływu nieważkości na organizm kobiet. Całą dwunastkę zamknięto na 100 dni w Instytucie Medycyny Kosmicznej w Tuluzie (Francja).

Podrzutki

Pierwsze niemowlaki podrzucono na Słowacji w ośrodku umożliwiającej matkom anonimowo pozbycie się niechcianych dzieci. W ostatnich miesiącach na Słowacji otwarto kilka takich ośrodków, pragnąc w ten sposób zapobiec porzucaniu niechcianych noworodków na ulicach, czy w koszach na śmieci. Tylko w zeszłym roku znalaziono w tym kraju siedmioro martwych, porzuconych noworodków. Pierwsze dziecko – nowo narodzona dziewczynkę – pozostawiono w ośrodku w mieście Preszów. Drugą, mającą ok. dwóch miesięcy – podrzucono tam

w środę. Dzieci są w dobrym stanie, na razie pozostaną w szpitalu.

Biała Noc

Nowy pomysł na promocję miasta oraz dobrą zabawę dla mieszkańców Krakowa. W sobotnią noc w piątek doszły weekend czerwca miasto będzie tętniło życiem. Puby i restauracje będą przygotować specjalne atrakcje parateatralne. – Wydarzenie będzie doskonałym uzupełnieniem oferty turystycznej Krakowa – powiedział prezydent Jacek Majchrowski. Idea Białej Nocy pochodzi z polski festynów, gdzie organizacja tego typu festynów ma wieloletnią tradycję. W jedną, określoną noc w mieście mieszkańcy miast i miasteczek w całej Polsce, całościowo wzięci w Rzymie Biała Noc odbywa się we wsze w drugiej dekadzie sierpnia

JEŚĆ W SZKOLE CZY NIE JEŚĆ - OTO JEST PYTANIE

Zdrowie na talerzu

Wieloletni są przekonani, że gdyby w dzieciństwie na talerzach częściej pojawiały się marchewka niż schabowy, na świecie byłoby znacznie bezpieczniejsze. Z raportów i ocen dotyczących zdrowia dzieci i młodzieży wynika bowiem, iż rośnie nam pokolenie kaszlące i alergiczne, nadpobudliwe, cierpiące na depresję i bezsenność. Lekarze nierozważnie wiążą wypaczenia rozwoju młodego organizmu z niewłaściwym odżywianiem.

Hamburger albo smaczny obiad

Wieloletni Marcin nie chce jeść szkolnych obiadów, więc codziennie wracając do domu kupuje hamburgera. W tym lata od niego starsza Halina zamiast obiadu w stołówce zjada ciastki w cukierni stojącej w pobliżu szkoły. Podobnie robią to jej koleżanki. Trudno ją więc przekonać, że gorący to jeden z najważniejszych dla jej zdrowia posiłków. Podobne problemy ze swoimi pociechami ma wielu rodziców. Szkolne stołówki przegrywają z kioskami oferującymi kuszące słodycze, chipsy o różnych smakach, czy hot-dogi.

Nie można jednak uogólniać negatywnych opinii, wiele zależy bowiem od środowiska, miasta czy gminy. Tam, gdzie jest smacznie, chętnych konsumentów nie brakuje.

W kuchni PSP w Cz. Cieszynie gotuje się codziennie 660 obiadów, z których korzysta ponad 90 proc. uczniów (w tym gimnazjalistów), nauczyciele, a także osoby pracujące. Obiady dla ucznia są tanie - kosztują od 18 do 20 koron.

Obiady dla uczniów bystrzyckiej podstawówki (czeskiej szkoły), w której gotuje się codziennie 660 obiadów, są znacznie tańsze; kosztują 16 lub 17 koron. W obu placówkach uczniowie mogą wybierać z dwóch dań. W nieco innej sytuacji jest orłowski-lutyńska PSP i przedszkole. - Od czasu kiedy zamknięto nam stołówkę, obiady dowożone są z centralnej kuchni przy SP przy ul. Szkolnej - mówi Renata Madej. - Obiady przeznaczone są dla uczniów i nauczycieli, ale również dla przedszkolaków. Najmłodszy otrzymuje ponadto drugie śniadania, w których nie brakuje jogurtów i kefirów, mleka o różnych smakach, płatków kukurydzianych oraz razowego pieczywa.

Ważnym słowem - zdrowej żywności. Pomimo wysokich cen żywności kucharki potrafią wypracować pożywe i pełnowartościowe potrawy. - Jadłospis

musi zawierać białko, witaminy oraz różne inne urozmaicenia. Oprócz ryb czy drobiu w skład menu wchodzi rośliny strączkowe - groch, fasola, soczewica. Po obiedzie można się napić herbaty. Pieniądzy brakuje, niestety, na owoce - mówi Irena Strumińska, kucharka bystrzyckiej SP.

W bogatym i urozmaiconym menu są jednak potrawy, za którymi uczniowie szczególnie „nie przepadają”. Chodzi przede wszystkim o ryby (wyjątek stanowią ryby smażone), mięsa duszone i szpinak. Do najbardziej ulubionych - słodkie dania i sałatki.

»Kulejąca« edukacja

W szkołach podstawowych i średnich nie było - i nadal nie ma - jakiegos odrębnego przedmiotu w rodzaju nauki o zasadach zdrowego odżywiania się. Nie znaczy to jednak, że temat ten jest zupełnie nieobecny w naszych placówkach szkolnych.

W klasach od I do III wprowadza się niektóre elementy wiedzy o zdrowym odżywianiu na lekcjach poświęconych środowisku. W klasach starszych temu zagadnieniu poświęcone są pewne partie materiału na lekcjach biologii.

- Właśnie przed kilku dniami, w ramach lekcji biologii, na której omawialiśmy układ pokarmowy, uczniowie ósmej klasy mieli napisać, jakie potrawy przeważały w ich jadłospisie podczas ostatnich dwóch dni - mówi nauczycielka biologii czeskocieszyńskiej PSP, Ewa Troszok. - Jak się okazało, w menu 14-latków za dużo jest potraw ciężkostrawnych, zawierających tłuszcze i cukier. Do wyjątków należą ci, którzy codziennie jedzą śniadania, wielu uczniów je nieregularnie, a kolacje spożywają późnym wieczorem.

Podsumowanie

Aby zachować sprawność umysłową, uczeń powinien co 3 godziny coś zjeść. Dla jego rozwoju nie jest obojętne, co je. Nieregularne, niepełnowartościowe posiłki mogą mieć fatalne skutki zdrowotne, które dają o sobie znać nawet po kilku czy kilkunastu latach. Pediatrzy podkreślają, że śniadanie i obiad to najważniejsze posiłki dnia. Szczególnie istotne dla ucznia. Powinni pamiętać o tym szczególnie ci rodzice, którzy zamiast normalnego, pełnowartościowego śniadania dają dziecku kilka koron, aby sobie coś kupiło do zjedzenia w drodze do szkoły, a ono zamiast jogurtu wybiera coca-cole i chipsy. Następki, zamiast zjeść dwudniowy obiad w stołówce szkolnej, wolą hamburgera.

Wydaje się, że zarówno rodzice, jak i nauczyciele nie powinni podchodzić do tego problemu obojętnie. Chodzi bowiem o zdrowie młodego pokolenia. A w dodatku, czego się Jaś nauczy, Jan będzie stosował w życiu i uczył tego swoje dzieci.

WANDA KULA

W stołówkach szkolnych są pożywe, chociaż nie zawsze wszystkim smakują...

Warto złożyć projekt

Dokonanie ze str. 1
Kongres Polaków otrzyma 58 tys. koron na realizację koncertu „Tacy jak my 2004”, Zespół Folklorystyczny „Carole” otrzyma 25 tys. koron na przygotowanie Przegład Ludowych i Zespołów Folklorystycznych. Dla porównania z dziedziny kultury, „Alte Slezská” dostała na festiwal „Na granicy” („Na pomezí”) 82,5 tys. koron. Gmina Greków w Krnowie na „Dni Greckie” otrzyma nieco ponad 55 tys. koron. Śląski Związek Niemiecki dostał blisko 33 tys. koron na zorganizowanie „Przegładu Twórczości Artystycznej Organizacji Mniejszości Niemieckiej Śląska i Moraw”. Ogólna kwota przeznaczona przez województwo na wsparcie działalności kulturalnej mniejszości narodowych i etnicznych przekraczała 400 tys. koron. Na oświacie i wychowanie województwo przeznaczyło 165 tys. Kc, z czego 55 tys. Kc przyznano Stowarzyszeniu „Książki i akcje towarzyszące. Dla popularyzacji Związek Węgrów dostał 40 tys. Kc. Gmina Słowaków w Karwinie przeznaczyła 10 tys. Kc. W dziedzinie badań nad tradycjami i ich tradycjami 48

tys. Kc trafi w tym roku do PZKO na opracowanie ankiet badań terenowych nad lokalnymi nazwami ludowymi i badaniach rodziny jako podstawowej komórki społecznej. W tej dziedzinie tylko Polacy przedstawili projekt.

W dziedzinie dokumentacji dostanie wsparcie Kongres Polaków na pracę Ośrodka Dokumentacyjnego Kongresu Polaków (46 500 Kc). Również i tu projekt przedłożyła tylko nasza mniejszość.

Jeszcze o konkursie

Wprawdzie na temat III edycji Konkursu Recytatorskiego szkół podstawowych z polskim językiem nauczania klas I-IV pojawiły się już dwa artykuły, lecz w imieniu szkoły organizatorki chciałabym jeszcze dołączyć kilka słów.

Otóż pragnę podziękować Dyrekcjom i nauczycielom szkół, które przyczyniły się do sprawnego przebiegu eliminacji obwodowych: PSP Jablonków, PSP Karwina, PSP Trzyniec, PSP Cz. Cieszyn. Podziękowania należą się również nauczycielom zasiadającym w obwodowych komisjach oceniających oraz aktorom Sceny Polskiej TC i TL „Bajka”, którzy poświęcili nam i dzieciom swój drogoty czas.

Szczególnie gorące podziękowania kieruję do pana Karola Suszki, dyrektora Teatru Cieszyńskiego, który w znaczący sposób wsparł imprezę naszej szkoły. My, organizatorzy, jesteśmy mu ogromnie za to wdzięczni.

Mam nadzieję, że współpraca z Dyrekcją, aktorami Sceny Polskiej i „Bajki” będzie się nadal świetnie układała również przy następnych edycjach konkursu recytatorskiego. Na zakończenie dziękuję wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do realizacji III edycji Konkursu Recytatorskiego.

**Renata Buława,
PSP Gnojnik -
organizator konkursu**

Te dwa domy wkrótce staną się prawdziwym domem dla dwunastu wychowanków domu dziecka.

DWUNASTKA DZIECI ZNAJDZIE TU AZYL

Mieszkać jak w domu

OLDRZYCHOWICE (ga) - Dzieciom wychowującym się bez rodziców oto zaświtała nowa nadzieja. Stowarzyszenie Obywatelskie Filadelfia z Janowic - Przystań Oldrzychowice buduje w sąsiedztwie cmentarza tej wiejskiej dzielnicy Trzyńca nową placówkę.

Chodzi o dwa domki rodzinne, w których zamieszkają dzieci z domu dziecka. Oprócz tego powstanie tutaj małe boisko oraz altana. Potrzebną opiekę zapewnią im opiekunowie, czyli dwie pary małżeńskie. - Oba budynki są już zadane i mają wprawione okna oraz drzwi. Teraz przebiega instalacja przewodów elektrycznych. Prace budowlane potrwać najdalej do początku lipca - mówi Bruno Heider ze wspomnianego stowarzyszenia.

Koszty całego przedsięwzięcia sięgną ok. 5 mln koron. Zostaną pokryte przede wszystkim z darów osób prywatnych i sponsorów. Swoją wkład finansowy w wysokości 20 tys. koron ma tu również trzyniecki ratusz.

redakcyjnej Nocny

Obrady i prelekcja SEP

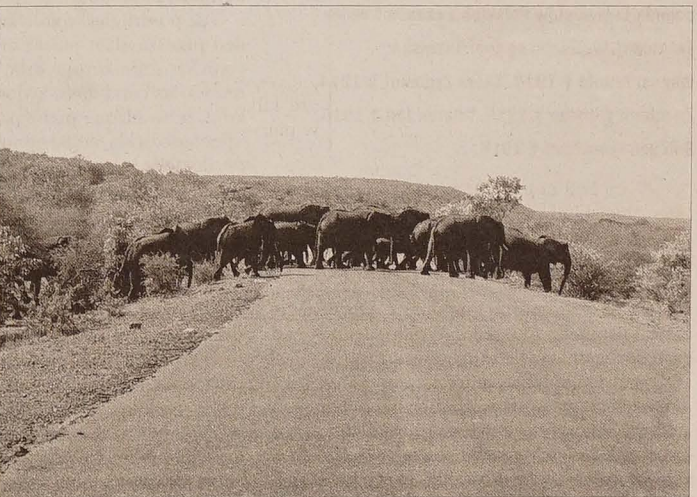
Wtorek odbyło się w Czeskim Cieszynie spotkanie członków Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich w RC. Jego przewodniczący, inż. Tadeusz Toman, podsumował dorobek organizacji za rok ubiegły i przedstawił członkom plan pracy na okres następnny.

W 2004 roku odbyły się 4 spotkania członkowskie (raz na kwartał), na których prelekcje wygłosili m. in. goście ze Stowarzyszenia Elektryków Polskich (SEP) z Gliwic (prof. Tadeusz Skubis - Rozwój i zastosowanie mikroprocesorów krzemowych, prof. Tadeusz Grzesik - Politechnika Śląska w Gliwicach i jej Wydział Elektryczny). Pozytywnie rozwija się współpraca między SEP w RC, który jest kołem zagranicznym SEP w RP, szczególnie z Oddziałem w Gliwicach. Wydawane są dla członków regularnie dwa razy w roku „Biuletyny”. Nowy zarząd, w tym samym składzie, będzie kontynuował rozpoczęty sposób pracy, by udostępnić miejscowym elektrotechnikom Polakom najnowsze informacje również w języku ojczystym.

Dalszym punktem programu spotkania była prelekcja inż. Tomasza Sto-

py na temat doświadczeń i spostrzeżeń z jego uczestnictwa w projektach zagranicznych. Prelegent, pracownik czeskocieszyńskiej firmy z polskim rodowodem „Emtest” brał udział w rozruchu urządzeń elektrycznych szeregu zagranicznych projektów, m.in. w Iranie, Indonezji, na Tajwanie, w RPA oraz na Litwie. Firma zajmuje się urządzeniami do ochrony środowiska, szczególnie projektami sterowania elektrofiltrów do odpylania spalin i innych gazów odprowadzanych do atmosfery. Ze względu na brak dostępu do projektów krajowych oferuje firmie usługi fachowe inwestorom zagranicznym. Pobyt w krajach egzotycznych, współpraca z ludźmi różnych języków i mentalności umożliwia, oprócz pozyskiwania doświadczeń fachowych i menedżerskich, również przeżycie niecodziennych przygód. W dowód tego prelegent pokazał szereg ciekawych momentów uwiecznionych na zdjęciach. Jednym z nich było spotkanie ze stadem słoń w rezerwacie przyrodniczym w Republice Południowej Afryki. Tytuł zdjęcia: „Czekanie na przejście”.

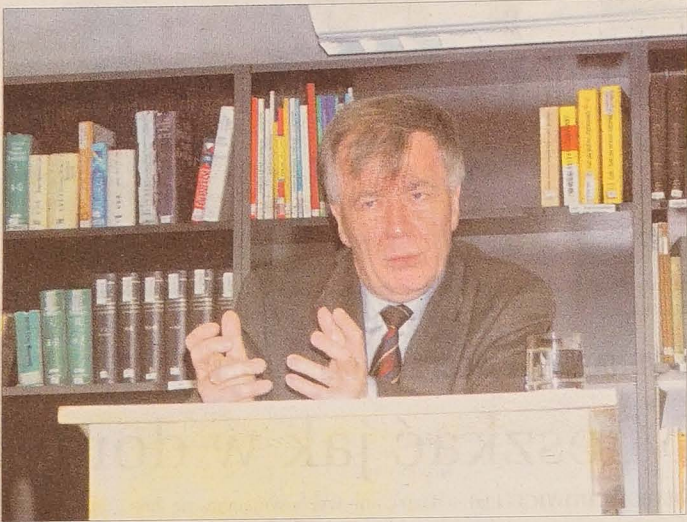
TADEUSZ TOMAN

Uczestnictwo w projektach zagranicznych pozwala zdobyć nie tylko doświadczenia fachowe, ale i przeżyć niejedną przygodę...

PROF. JAN MIODEK: »NIECH INNI WAM ZAZDROSCZĄ«

W ubiegłym tygodniu gościł na Uniwersytecie Ostrawskim wybitny polski językoznawca i popularyzator piękna polskiego języka, prof. Jan Miodek. Profesor udzielił „Głosowi Ludu” wywiadu.

Prof. Jan Miodek

Po 1989 roku, otwarcia cywilizacyjnego, obserwujemy także w polszczyźnie napór słów pochodzenia angielskiego. Czy polszczyzna obroni przed nimi swą czystość? Z historii wiemy, że takie nawałnice słów francuskich, węgierskich, czy w XIX wieku niemieckich zostawiły trwałe ślady nie tylko w polskiej mowie literackiej, ale i gwarze, np. gwarze cieszyńskiej.

Poradzi sobie. Wychowywałem się na Górnym Śląsku i doskonale pamiętam czasy, że kiedy graliśmy z chłopakami w piłkę nożną, to mówiliśmy, że gramy „fusbal”, nie ustawialiśmy piłki na środku, tylko na „micie”, piłka nie uderzała w poprzeczkę tylko w „latę”. Nawet nie wybieraliśmy tylko „wilowali” – co było nawiązaniem do niemieckiego czasownika „wählen” – wybierać. Ale rodzi się pytanie, czy ta „mita”, była słowem niemieckim czy polskim? Oczywiście, gdyby nie było niemieckiego „mitte” – środek, to byśmy na Górnym Śląsku tuż po wojnie nie ustawiali piłki na „micie”. Ale przecież my odmieniamy to mita, mity, micie, mitą zachowujemy się w stosunku do tego obcego słowa po swojemu. A zatem język od stuleci radzi sobie z zapożyczeniami w sposób wszechogarniający je adaptując, czyli przyswajając. I podobnie będzie z anglicyzmami. Nie uwierzę w to, że na ulicach Cieszyna, Ostrawy, Wrocławia

czy Tarnowskich Gór słychać język angielski – nie. Słychać polszczyznę zaolziańską, czeski, polszczyznę, w których to językach po 1989 r. jest więcej anglicyzmów niż to było 16 lat temu.

Ale ich obecność ze słowami takimi, jak komputer, laptop, dżojstik, mail, skaner jest dla mnie znakiem cywilizacyjnego normalnienia Czech, Moraw, Słowacji czy Polski.

To są oczywiście terminy techniczne. W końcu nie mówimy – „looknij stary, kto łokuje po stricze”...

Oczywiście tak! Jak byłem w Ameryce, to z reguły ten przykład podawano mi w Chicago, jako dowód zepsucia języka. W tym aspekcie wolę ten komputer, laptop czy dżojstik zaadaptowany i odmieniany po polsku. Lepsze to niż jakaś „kara stojąca na stricze”.

Właściwie język polski podlegał wpływom obcym od zarania swoich dziejów. Pierwsze mocne, obce wpływy to czeskie, które nastąpiły wraz z przyjęciem chrześcijaństwa. Wspólny polsko-czeski pień językowy rozdzielił dopiero Komenski...

Pierwszy dług wdzięczności, nas Polaków wobec języka czeskiego, to cała terminologia chrześcijańska, która z pochodzenia łacińsko-grecka przychodziła do nas przez starowysoko-

niemiecki za pośrednictwem czeszczyzny. Z łacińskiego – „Castellum” – przez starowysokoniemiecki „kasztel” – czeski „kostel” – do polskiego kościoła. To, że dzisiaj mówimy o panu Kowalskim, iż ma on na imię „Władysław”, zawdzięczamy językowi czeskiemu. Bo gdyby nie było tego wpływu, to mówilibyśmy o „Włodzisławie” Kowalskim. To, że odczuwamy „ból w sercu”, to także wpływ czeszczyzny. My powinniśmy odczuwać „bóle w sircu”. To miękkie „si” ostało się w „osierdziu”. Jeśli mówimy o „weselu” i „wesółym” człowieku, to mówimy tak

Wtedy były zapożyczenia z języka polskiego...

Jungmann to robił notorycznie w swoim słowniku, czerpał ze złóż leksykalnych języka polskiego, zwłaszcza jeżeli chodzi o słownictwo natury filozoficzno-etyczno-naukowej.

Polszczyzna podlegała i innym wpływom...

Przykładowo wschodnim – orientalnym, wszystkie te „kilimy”, „dywany”, „watahy”. I przykład z „życia słów” ostatnich miesięcy. Wszyscy przeżyliśmy „Pomarańczową rewolucję”

języku ogólnym – słowo to się wyuczajizowało i oznacza – rzeczy, tobi walizki. Nikt już nie powie „maszje” w znaczeniu „rynek”.

Nie tylko to się zachowało. Przecież wśród Polaków nadal słynny jest z ukraińska podnoszony toast – „Na pohybel wrogom!”

Na przykład! Nawet kiedy kładziemy głowę na „jasku” i myślimy, że nam tej poduszki pochodzi od imienia, to jesteśmy w błędzie. Nazwa pochodzi ze starotureckiego słowa „jaski” znaczącego tyle, co „poduszka”.

Wykład prof. Jana Miodka na polonistyce Uniwersytetu Ostrawskiego wzbudził duże zainteresowanie studentów i doktorantów.

pod wpływem czeskiego. My powinniśmy mówić o „wiesiołym” człowieku. Ślad starego kształtu fonicznego znajdujemy w nazwisku – „Wiesiołek” czy w nazwie jednej z roślin leczniczych – wiesiołek leczniczy. To jest, można powiedzieć, archaiczna polszczyzna. Mówimy o straży i strażnikach, a przecież po staropolsku powinno być „stroża”, „strożnik”. Mówimy subtelny a nie ze staropolska – „subcielny”. Mamy długi wobec języka czeskiego. Trochę je zrekomensowaliśmy w XIX wieku, kiedy język czeski, przecież mocno zgermanizowany, budził się narodowo w swojej słowiańskości. Gdy nastąpiła swojnie oczyszczanie języka czeskiego. Wtedy polszczyzna przyszła z odsieczą czeszczyźnie.

na Ukrainie, w Kijowie. Gdzie było jej centrum? Na Majdanie Niezależności. My mówimy – Plac Niepodległości...

I co Polacy sobie wtedy myśleli?

Tak, bo dla nas „majdan”, to tobołki, walizy i inne rzeczy. Natomiast Ukraińcy przechowali pierwotne znaczenie tego słowa, które przyszło za pośrednictwem języka tureckiego z języka perskiego w znaczeniu plac. Przez wieki również w polszczyźnie „majdan” funkcjonował jako „plac”. Potem też miał znaczenie wyrębu w lesie, na którym później zakładano miejscowości. Dlatego w Polsce jest aż 90 takich miejsc, jak Majdan, Majdańsko, Majdańskie, Majdany. Ale w

Na Zaolziu literacka polszczyzna konkuruje z gwarą po naszymu...

I to jest coś fantastycznego! Ja chociaż jestem w Cieszynie, to mam zachwyca, przychodzić po spotkaniu młodzieży do pokoju nauczycielskiego a tam panowie profesorowie mówią cudowną gwarą cieszyńską...

No tak, ale w oczach niektórych mówienie gwarą jest mniej kulturowe i mniej narodowe...

Ja bym tu głośno krzyczał, nawet się uniosł gniewem. Czy to jest literacki język czy polski, to wszystko języki literackie na całym świecie. Znakiem standaryzacji jest uproszczona pisownia, one wszystkie

Pulvis et umbra sumus – prochem i cieniem jesteśmy

ROZMOWY Z CISZĄ – Legioniści

Pod murem oddzielającym cmentarz jabłonkowski od cmentarza żydowskiego usytuowany jest duży pomnik Legionistów Polskich z czasów I wojny światowej. Wypisane są tam nazwiska:
Wagner Witold † 1914, Skóra Zygmunt † 1914,
Znachara Wilhelm † 1915, Talarek Jan † 1916,
Śniegoń Franciszek † 1918.

Kim byli ci bohaterowie? Wiem tylko, że polskimi legionistami i że walczyli o Polskę. Z pewnością każdy z nich miał rodziców, może żonę, dzieci? Skąd pochodzili? Co przeżywali, zanim zginęli? Jakie były ich losy?

Zginęli. Zbudowano im pomnik, który odsłonięto 1 listopada 1931 roku. Wpiew jednak nad grobem legionistów stał dębowy krzyż.

O grób legionistów, który ostatecznie zmienił krzyż dębowy na pomnik z dużym godłem państwa polskiego – orłem z koroną, dbało sporo ludzi z Jabłonkowa. Członkowie różnych drużyn młodzieżowych z polskiej miejscowej podstawki. Z kroniki Drużyny Zeńskiej Trzech Partyzantów Terkora można się o pomniku Legionistów Polskich nieco więcej dowiedzieć.

Drużynę tę przez wiele lat prowadziła pani Anna Tomanek, która oprowadza mnie po jabłonkowskiej nekropoli.

Tuż po drugiej wojnie światowej komuś bardzo przeszkadzał polski orzeł z koroną. Zrzucano i rozbito koronę orła, którą znaleziono za murem na cmentarzu żydowskim. Drużyna Terkora, prowadzona przez panią Annę Tomanek, uporządkowała grób, odnowiła napisy nagrobne, dokleiła koronę do głowy orła. W czasie tych zabiegów młodzież spotkała się z panią Marią Seifertową, która opowiadała o legionistach i o tym, jak całe 55 lat troszczyła się o ten grób. Dodać jeszcze wypada, że uszkodzono nie tylko koronę orła, ale także skrzydło i dziób. Sprawcy tego wandalizmu nigdy nie zostali ukarani. A dziś już może nie żyją.

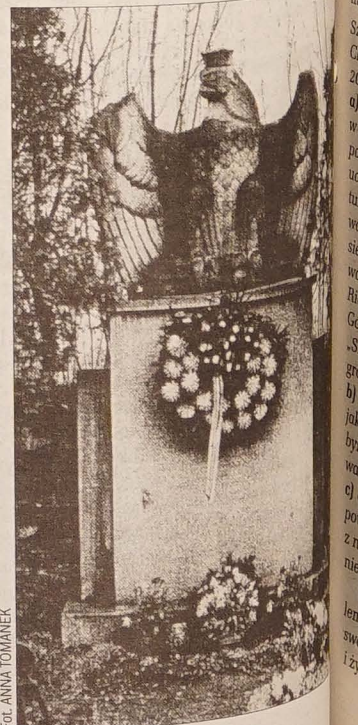
O grób ten nadal troszczyła się Gertruda Seifertówna – córka Marii. Paleczkę ciąglej troski o stan grobu przejęła pani Stanisława Płoszkowa. Do odnowy zniszczonego i łatanego orła doszło w 1997 roku. Podczas uroczystości odsłonięcia odnowionego pomnika Konsulat RP w Ostrawie odznaczył panią Stanisławę Płoszkową za długoletnią opiekę nad grobem Polskich Legionistów.

Nie sposób wymienić wszystkich, którzy od 1931 troszczyli się o to historyczne miejsce. Należą się im wszystkim wielkie podziękowania wszystkich Zaolziaków.

W pobliżu grobu jest również Grób Legionistów Czeskich. Zginęli na Śląsku Cieszyńskim 23 stycznia 1919. Byli to czescy legioniści, walczący z polskimi oddziałami wojskowymi o teren Zaolzia. Wykuto na nim następujące nazwiska: A. Axman, G. Doškič, J. Eigel, L. Chudý, M. Chúm, J. Lašek, V. Ochaler, J. Scheinkönig, F. Vacula. Na tym grobie zastąpiono pierwotny drewniany krzyż pomnikiem kamiennym. Jest to krzyż oraz czeski lew. Umieszczono na nim następujący napis: „Padli jsme, aby národ žil”. Mogiła tą opiekowały się rodziny Hanzlíkův, Lyskóv oraz członkinie klubu emerytów przy urzędzie miejskim.

Dwie różne mogiły legionistów – polskich i czeskich – świadczą o skomplikowanych dziejach naszego Śląska Cieszyńskiego. Pochylmy nad nimi głowy, zapalmy świecę, zastanówmy się nad przeszłością, nad tymi, którzy tutaj spoczywają, nad nami samymi, nad przyszłością a z przeszłości wyciągnijmy wnioski.

Lada Krumnikl

FOT. ANNA TOMANEK

kompetencja

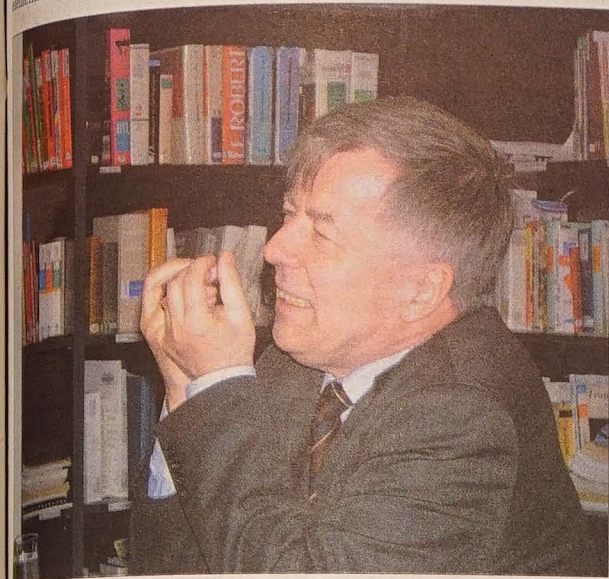
...gwar. Nie można o tym zapominać. W każdym zakątku świata, gwara jest to, co stało na początku każdego języka literackiego. Wzrastalem na Śląsku, a więc w regionie, w którym gwara tak, jak i w Cieszynie, jest jeszcze bardzo wyraźnie słyszalna. To, że ja w moim nauczycielskim domu mówiłem tylko literacką polszczyzną, ale z kolegami do matury mówiłem tylko gwara, to ja w tym momencie czuję się bogatszy niż kiedyś. Wrocławiowi mówiłem ze swoimi kolegami tylko polszczyzną literacką.

Jak teraz wracam do moich rodzinnych Tarnowskich Gór, to moje przeżycia to 100 procentowe, ale w pewnych momentach na gwara, jest częścią

od problemów dnia powszedniego, że nie powinny budzić wiele emocji. Czy rzeczywiście puryzm językowy zanika?

Pod tym względem Polska, może oprócz Francji, jest wciąż wyjątkiem w Europie. Czytałem dziesiątki wywrażeń Niemców, Holendrów, Amerykanów, którzy przebywali w polskim świecie akademickim. Zauważali, że u nas dzieje się coś niesłychanego, nawet przeciętnie tzw. prosty człowiek potrafi dyskutować na tematy językowe! Ta problematyka będzie zawsze ludzi nęcić, zawsze będzie interesująca, bowiem język to przecież „cały człowiek” – myślimy przecież w języku.

Oczywiście zdaję sobie sprawę, że jest to związane z moimi programami telewizyjnymi, ale zdarza się, że na

...Jan Młodek umie o języku polskim opowiadać z nadzwyczajną pasją i przekonaniem...

...najmniejszych przeżyć. Ja wracam do języka serca i młodości. Wiele gwara trzeba pielęgnować i szanować. Umiejętność posługiwania się gwara, językiem literackim, jak to się w dawno określa - podwójna kompetencja językowa, to jest coś najpiękniejszego, co człowiek może w sobie posiadać. Wiele wam, Ślązakom Cieszyńskim, cała reszta powinna zazdrościć. Nie ma się tu czego wstydić. Trzeba być tego dumnym, bo każde z was w takiej sytuacji życiowej może przejść na wzorcową polszczyznę czy cieszynszczyznę.

Bo gwara to jest kod serca. Wydaje się, że na początku XXI wieku zagadnienia czystości języka są tak odległe

wrocławskich bulwarach Odry zagadują mnie ludzie granatowi na twarzy, jak to się ich określa „menele”, „autovidole” - ludzie pijący denaturat. Jak mnie dorwają, to i pół godziny potrafią drażnić problemy językowe, a rozmawiają czasem niezwykle głęboko i mądrze.

Jeśli nawet oni nad tym się zastanawiają, to tematyka ta nie może wtopić się w tło dnia codziennego. Choć wydaje się, że wolny rynek narzuca inne myśli.

Ale właśnie w tym wolnym rynku język człowieka to jest coś bardzo ważnego, to element „wyścigu szczurów”. Bez dobrego języka w sobie, tego wyścigu się nie wygrywa.

M. RADŁOWSKA-OBRSUNIK

Post Scriptum do »Rozmów z ciszą«

Czytałam w tych dniach list pani Anny Tomanek z Jabłonkowa, która pragnie sprostować niektóre nieścisłości, jakie pojawiły się 16. 4. 2005 w moim artykule „Rozmowy z ciszą”. Dobrze, że 60 lat po wojnie ludzka pamięć o tragicznych wydarzeniach z tamtych czasów jest jeszcze żywa. Oby tak było jak najbardziej. Z całego serca pani Annie dziękuję.

Łada Krumnikl

Proszę Pani! Proszę Pani zwrócić uwagę, że w artykule „Rozmowy z ciszą” w GL z dnia 16. 4. 2005 są nieścisłości. Otóż:

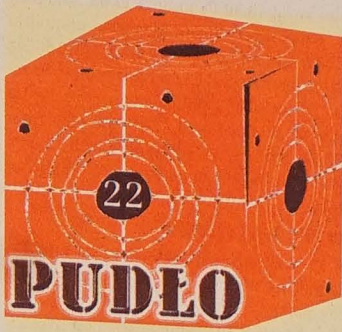
1) **Przyznaję** Bolesław Rylko, Stanisław Richter i Jan Sikora zostali zatrzymani w strzelińskim na Kozubowej. Zostali zaskoczeni przez faszystów i bez walki zginęli. Czekali tam na spotkanie z kilkoma jugosłowiańskimi robotnikami, którzy uciekli z niemieckich robót przymusowych. Odprowadzono ich do schroniska w Górnej Łomnej, gdzie ich przesłuchiwano i torturowano przez członków nazistowskiej jednostki tzw. jagdkommando, która miała siedzibę w Łomnej Górnej. Po przesłuchaniach zaprowadzono ich pod Kozubowę i tam w lesie zastrzelono dnia 6. 4. 1945. Te informacje mam od pani Marii Richterowej, żony Stanisława Richtera oraz z artykułu „Morderstwa w Łomnej Górnej” z książki „Na przykład gestapa” historyka Mečislava Borđka (str. 168-172, wyd. 1998, nakładem St. Richter i B. Rylko są pochowani w rodzinnym grobie).

2) **Andrzej Madzia** nie był partyzantem. Pochodził z Ustronia, gdzie pracował jako urzędnik pocztowy. Według spisu ofiar historyka Stanisława Zahradnika został zamordowany w czasie aresztowania żył w Jabłonkowie i pracował w kopalni stolarskim u swojej siostry.

3) **Żołnierzy niemieckich** nie przeniesiono w inne miejsce, tylko w miejscowości Kozubowej postawiono drewniany krzyż, obok krzyża z obu stron tablicy napisanej: „Tutaj został z czasem zlikwidowany”.

4) **Wypełnienie do powyższego artykułu.** Bo mam obawy, że będą uwagi i polemiki na łamach „GL”. A tych drugich nie lubię. Ciesz się, że Pani realizuje swoje zamierzenia. Serdecznie pozdrawiam i życzę dużo powodzenia w pracy.

Z poważaniem Anna Tomanek

Happy Birthday, McDonald's!

Mija 50 lat od powstania pierwszej restauracji McDonald's. Pierwszy lokal McDonald's został otwarty w Des Plaines (nieдалеко Chicago) 15 kwietnia 1955 roku przez Raya Krocę, który odkupił od braci Richarda i Maurice'a McDonałdów prawa do sieci (nazywała się ona wcześniej Speedee Service System). Panu Krocowi udało się do tego stopnia, że stworzona przez niego sieć działa już w 119 krajach i stała się symbolem światowego, krwiożerczego kapitalizmu.

McDonald's popularny wśród młodzieży. McDonald's - „moja idea” dla nowoczesnego nastolatka.

Obojętny był „Mac”, plotki o nim krążące i wszelkie zarzuty wobec niego. Ale tylko do piątku. Dzień dużych zakupów. Dzień jak stworzony do odwiedzenia „fastfooda”. I tak się też stało. Pełna entuzjazmu wszedłem do lokalu. Z elegancją wybrałem zestaw - frytki, „Mc cheese”, cola. Naprawdę bardzo mi smakowało. Inni dali sobie jeszcze lody, ale mnie ten zestaw dostatecznie nasycił...

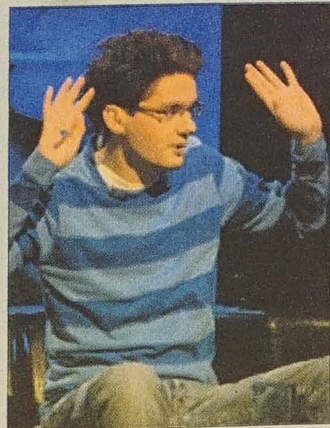
I tak szczęśliwi, z pełnymi torbami i pełni wrażeń po długim dniu, wróciliśmy do domu. Wtedy jeszcze nie wiedziałam, że „Mac” przyszykował mi niespodziankę. Otóż nazajutrz mogłam poznać wszelkie zalety naszej ubikacji. Prezentem okazało się... częste odwiedzanie klozetu i nieprzyjemne klucie w brzuchu.

Z okazji Jubileuszu, kochany McDonałd'sie, składam Ci najszczęśliwsze życzenia i obyś otrzymał setki takich prezentów, jakie sam nam dajesz!

dwd

Definicja dla niewtajemniczonych: „talk szoł” to program, w którym się dużo talk. Czasem jest on szoł, czasem szokującym szoł, a czasem można z niego dostać szahu. Prowadzący do każdego odcinka zaprasza nowych gości, z którymi talk, a czasem zaprasza gości, z którymi nie talk i wtedy zamiast talk szoł jest lan men szoł.

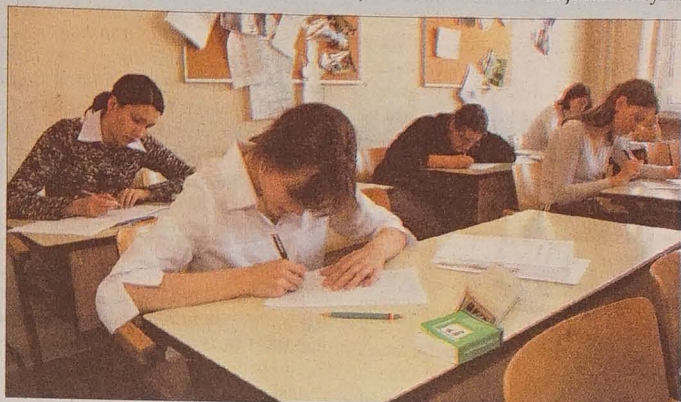
Cechy prowadzącego: charyzmat, poczucie humoru, umiejętność talk na wysokim poziomie. Cechy gości: charyzmat, koniecznie mniejszy niż prowadzącego, poczucie humoru, koniecznie słabsze niż prowadzącego, umiejętność talk na wysokim poziomie, ale nie tak wysokim jak prowadzącego. Jasno wynika, że gwiazdą jest nie gość, a prowadzący. A takich gwiazd ostatnio jak grzyby po deszczu. Do tego czasu-

Egzamin dojrzałości

Matura. Wyraz, którego my czwartoklasiści nie lubimy z całego serca. A jednak nieustannie odmieniamy go przez wszystkie przypadki. W sekundę po porannym „Cześć” następuje pytanie „Już się zaczęła uczyć do matury? Ile pytań *maturalnych* wczoraj wkułaś?” lub inne podobne. Zauważam to na sobie i zauważam

zać, że coś się zna i ukryć to, czego się nie umie. I trzeba ponieść konsekwencje wynikające z naszego stosunku do rzeczy samej (uczyłem się i zdałem, nie uczyłem i nie zdałem, nie uczyłem się i zdałem, bo miałem szczęście, uczyłem się i nie zdałem, bo miałem pecha itp.) Oczywiście, jeżeli ktoś rozumie dojrzałość tylko

Fot. Marek Santarius

Pisemną część egzaminu mają już maturzyści za sobą.

na moich kolegach - z dnia na dzień słowo *matura* wymawiamy z coraz to większym lękiem, zachowujemy się coraz to bardziej nerwowo, uśmiechamy się do siebie z dziwnym skurczem na twarzy. Oczywiście nie chodzi o sam wyraz. W końcu to tylko sześć głosek, trzy sylaby, czego więc się tu obawiać? Boimy się tego, co w tym wyrazie jest ukryte.

Maturę przyjęto nazywać egzaminem dojrzałości, co zresztą wcale nie trudno wytłumaczyć. Taka już nasza natura, że wolimy przywiązywać o wiele większą wagę do „wielkich” rzeczy i wydarzeń. Tym bardziej, jeżeli społeczeństwo odbiera je jako pewne normy. A już w ogóle, gdy chodzi o akcje masowe i obchodzone tak pompatycznie, jak na przykład matura - oficjalny egzamin dojrzałości. Jakby kilkadziesiąt wykutych stronic historii, fizyki, matematyki... mogło wypowiedzieć cokolwiek o naszej dojrzałości. Oczywiście trzeba wykazać się pewną odpowiedzialnością, zmusić się do wykucia nawet tych rzeczy, których nie lubimy. Trzeba opanować swoje emocje podczas samego zdawania egzaminu, poka-

w tym znaczeniu, to tak, matura jest egzaminem dojrzałości. Ale przecież przez to samo przechodziliśmy już dziesiątki, setki razy, od pierwszej klasy szkoły podstawowej, podczas każdego sprawdzianu, ustnego egzaminowania! A matura to wbrew pozorom ta sama procedura, tyle że na większą skalę, bo tak już zostało przyjęte w naszym społeczeństwie, że tylko „wielkie” rzeczy mogą cokolwiek o nas świadczyć.

A jednak matura wcale nie jest świadectwem naszej „prawdziwej” dojrzałości. Nie mówi nic o tym, jacy jesteśmy ani jacy będziemy. Jej wynik bynajmniej nie jest wskaźnikiem tego, na ile w przyszłości podołamy pułapką zastawianym przez życie. Matura to tylko kolejny egzamin, który trzeba zdać. Takich były już dziesiątki i takich setki jeszcze nas czekają.

Może istnieje jeszcze jeden powód, dla którego matury tak bardzo się boimy. Uświadamiamy sobie, że maturą jednak coś się kończy. W takim razie warto pamiętać, że kiedy coś się kończy, zawsze zaczyna się coś nowego.

hela

mi ma się wrażenie, że to jakaś mafia talk szołowa, gdyż wszyscy mają widocznie tych samych krewnych i znajomych, z którymi przeżyli te same przeżabawne historie, w których opowiadaniu prześcigają się na ekranie - kto szybciej i kto lepiej.

A więc... lejdiis end džentlmeen... uwaga, uwaga! Zapraszamy na przegląd szołów i ich prowadzących! Łał, ale będzie szałowy szoł!

Telewizja Czeska. Połowę ekranu zajmuje okrągła jak księżyc w pełni twarz pani w oryginalnym nakryciu głowy. Razem ze swoimi gośćmi opowiada historie na temat „Jak przeżyć...” i daje widzom rady w stylu:

»Talk szoł«

„Bez efektu wszystkie diety? Jedz bananowe filety!”. Zabawne, ale chyba nie skutkują...

W Polsce tytuł rozbitka-profesjonalisty można nadać Ninie Terentiew. Całkowicie bez sensu jest zadawanie tej pani pytania, kogo zabrałaby ze sobą na bezludną wyspę. Bardziej na miejscu jest pytanie, z kim nie była jeszcze na bezludnej wyspie.

Ciekawe, kogo kopiują Kraus z Jagielskim, bo wątpię, że tylko Kraus Jagielskiego. Tapeta z widokiem na New York nocą, masywne biureczko jak dla pana profesora, kozetka jak u psychologa, ale wyluzuj, gościu, wyluzuj. Egzamin ustny z towarzyszenia, który właśnie zdajesz, składa się

oprócz samego towarzyszenia z części praktycznej. Ale spoko, wyluzuj!

Fenomenem jest program pt. Kuba Wojewódzki, którego prowadzącym i zarazem głównym bohaterem jest facet o imieniu zawartym w nazwie. Popularność zdobył dzięki programowi Idol. Przez jednych nazywany świrem, przez innych uwielbiany. Jego szoł można określić epitetem surrealistyczny. Nie kończy zdań lub raczej nie daje swoim gościom dokończyć zdania, obraża, bulwersuje. Nie można mu natomiast zarzucić braku inteligencji, która jednak nie zawsze idzie w parze z kulturą.

A teraz... lejdiis end džentlmeen... zapraszamy do reklamy, po której... już się nie spotkamy. Był szoł i po „szołie”. W końcu to mój program i to ja tu rządzę.

ginny

Kronika Rodzinna

Dnia 25. 4. 2005 obchodziliśmy 65. rocznicę urodzin **śp. LADISLAW GĄGOLA** z Orłowej Lutyni, a 12. 4. 2005 minęła 4. rocznica jego śmierci. O chwilę wspomnień prosi żona z rodziną. RK-037

Dnia 25. 4. obchodziliśmy 85. rocznicę urodzin naszego Kochana Mama, Teściowa, Babcia, Prababcia **śp. EMILIA SZOSTKOWA** z Hawierzowa Suchej. Z żalem i miłością wspominają synowie z rodzinami. GL-213

Dnia 22 kwietnia minęła szósta rocznica, kiedy odszedł od nas na zawsze **śp. ALEXANDER HANZEL** z Dąbrowy. O chwilę wspomnień prosi najbliżsi. RK-088

Kto kochał i był kochany nie będzie nigdy zapomniany. Dnia 25. 4. 2005 mija 1. rocznica zgonu naszej Ukochanej Matki, Babcia, Siostry, Teściowej, Szwagierki **pani MARI SZCZEPANIKOWEJ** z Karwiny. O chwilę wspomnień prosi córka i syn z rodzinami. GL-201

Kto kochał, nie zapomni kto znał, niechaj wspomni. Dnia 22 kwietnia 2005 minęła 15. rocznica śmierci naszego Drogiego Niezapomnianego **MUDr. JÓZEFA KRZYWONIA** Wszystkich, którzy zachowali Go w pamięci, o chwilę wspomnień, cichej zadumy i modlitwę proszą najbliżsi. GL-223

W teatrze

SENNA CZESKA - CZ. CIESZYN: Sycylijska komedia (23. godz. 17.30, grupa A); **KARWINA:** Królowa Śnieżka (25. godz. 18.45); **SENNA POLSKA - CZ. CIESZYN:** Ondraśki - Pan Łysej Góry (24. godz. 17.30).

W kinach

WYBRZYSCA: Seria niefortunnych zdarzeń (21. godz. 19.00); **KARWINA - Centrum:** Constantine (23, 24. godz. 17.45; 25. godz. 19.00); Hitch (23, 24. godz. 20.00; 25. godz. 21.15); Reflex: Upadek (23, 24. godz. 17.00, 18.00); „Zostane to medzi nami” (25. godz. 20.00, 21.00); Ex Blade mroczna trójca (21, 22, 24. godz. 19.00); **TRZYNIEC - Kołomyże:** Dom latających sztyletów (23, 25. godz. 17.30); Kłątwa (23, 24. godz. 20.00); Zakładka ze mną (25. godz. 20.00); **HAWIERZÓW - Centrum:** Malolaty u taty (23-25. godz. 18.00); The Ring (23-25. godz. 17.45); Poprawczy (23, 25. godz. 20.00); Bajki (24. godz. 18.00); **CZ. CIESZYN - Central:** Cieszyński rok (23. godz. 9.30); Rekin w wodzie (23. godz. 11.30); Kawalek nieba (23. godz. 11.00); Dusza jako kawiar (23. godz. 11.00); Waterland - dziennik myśliwski (23. godz. 17.00); Krew zaginionego (23. godz. 18.00); Słoneczne miasto (24. godz. 12.00); Opowieść o zwyczajnym szaleństwie (24. godz. 18.00); Wielka woda (24. godz. 16.00); **KARWINA:** (24. godz. 18.00); **CIESZYN - Piast:** Słaba (23-25. godz. 19.45); Lucky Luke (23-25. godz. 16.00); Pitbull (23-25. godz. 17.45; 23-24. godz. 22.00).

Na antenie

MAGAZYN ZAOLZIE: TV Katowice (23. godz. 8.45); **JUTRO NA ANTENIE:** Tunezyjczyk - bohaterem niedzielnej audycji redakcji polskiej GRO jest były żołnierz 1.

Polskiej Dywizji Pancerniej generała Maczka Paweł Mrózek z Lesznej. Zanim jednak trafił on do polskiego wojska i brał udział w inwazji w Normandii, musiał, jak wielu innych nieletnich wówczas Zaolziańców, zostać wbrew własnej woli żołnierzem wrogiej armii. 63 lat temu znalazł się tak w półn. Afryce. Niedziela, godz. 18.30, UKF Ostrawa 107,3 m, Trzyniec 105,4. (tob)

W terenie

WĘDRYNIA - zespół teatralny MK PZKO zaprasza wszystkich sympatyków dobrego teatru na sztukę angielskiego autora A.A.Milne'a „Droga do Dworu” w reżyserii Janusza Ondraszka w sobotę i niedzielę 23. i 24. 4. o godz. 17.00 do Czytelni w Wędrynie. **▲ MK PZKO** zaprasza byłych i obecnych członków PZKO-wskiego Zespołu Gimnastycznego na spotkanie przedjubileuszowe 7. 5. o godz. 17.00 w Czytelni. Uczestnicy otrzymają publikację z okazji 100-lecia zespołu. Zgłoszenia przyjmuje Bohdan Ondraszek, Wędrzynia 943, nr tel. 558 324 314. **TRZYNIEC OSIEDLE** - MK PZKO zaprasza na wycieczkę 7. 5. pt. „Ostrawa nieznaną”. Zgłoszenia będą przyjmowane w poniedziałki w godz. 15-17 w Domu PZKO im. A. Wawroza w Trzyncu na Tarasie. Dla członków MK autobus darmowy. **OLBRACHCICE** - MK PZKO zaprasza na zebranie informacyjne o Festiwalu PZKO i na prelekcję F. Szopy pt. „Polacy na frontach II wojny światowej” 28. 4. o godz. 17.00 do Domu PZKO. **KARWINA RAJ** - MK PZKO i Klub Seniora zapraszają wszystkich członków oraz członków Klubu Młodych na spotkanie 26. 4. o godz. 16.00 do Domu PZKO. W programie: wprowadzenie i dyskusja pt. „Historia II wojny światowej po 60-ciu latach od jej zakończenia”. **LESZNA DOLNA** - zarząd MK PZKO zaprasza miłośników teatru amatorskiego na spektakl „Droga do Dworu” w wykonaniu

zespołu wędryńskiego 1. 5. o godz. 16.00 w Domu PZKO. Wstępne dobrowolne. **GNOJNIK** - Polska Sekcja Narodowa Ruchu Politycznego Coexistentia-Wspólnota zaprasza na zebranie obwodowe dla gmin: Gnojnik, Trzanowice, Śmiłowice, Trzycieź, Rzeka, Ligotka Kameralna, Wielopole 27. 4. o godz. 18.00 w Domu PZKO w Gnojniku. Temat obrad: Kongres Ruchu 14. 5., wybory komunalne 2006. **CZ. CIESZYN** - Biblioteka Miejska, filia przy ul. Haviłki 6, zaprasza na spacer po Cieszynie „Szlakiem cieszyńskich magnolii” 27. 4. o godz. 14.00. Zbiórka przy bramie Ośrodka Kulturalnego „Strzelnica”. Wrażeniami podzieli się p. Wiesław Chrzyszcz. **PITTS „BŚ”** - rejon Karwina zaprasza na dalszą część prelekcji i wideo o Ekwadorze i Wenezueli 26. 4. o godz. 16.30 do sali PZKO w Karwinie Nowym Mieście. Inf. tel. 596 315 468. **KOMUNIKAT SEKCJI KOBIET ZG PZKO** - na spotkaniu w Bukowcu działaczki PZKO podjęły uchwałę, że do kącika zabaw dla dzieci na Festiwalu w Trzyncu każdy Klub Kobiet ufunduje 10 nagród w łącznej cenie 300 Kc. Odbiór nagród w terminie od środy 11. 5. do czwartku 19. 5. w godz. 10-12 i 13-15 w sekretariacie ZG PZKO, ul. Stęplenińska 28, 2 piętro. W kąciku na Festiwalu będą udzielone informacje o wycieczce do Muzeum Cheba. **CZESKOCIESZYŃSKI KLUB PROPOZYCJI** - zaprasza 28. 4. na wycieczkę do Końskiego Lasu - rezerwacji przyrody. Odjazd pociągiem z Cz. Cieszyna o godz. 15.20 do Ropicy (Baliny), gdzie zaczekamy na pociąg z Nawisza (15.09), o 15.32 pod przewodnictwem Karola Guńki wyruszamy na 2 godz. spacer. Powrót o godz. 17.32 do Cz. Cieszyna. **HAWIERZÓW SUCHA** - zarząd MK PZKO zaprasza na prelekcję Franciszka Bałona pt. „Spotkanie z przyrodą” 27. 4. o godz. 16.00 w Domu PZKO. Informujemy, że są jeszcze wolne miejsca na wycieczkę do Oświęcimia. Zgłoszenia przyjmują rejonowi lub w środy w godz. 15-17 w świetlicy kola.

Dziękujemy wszystkim krewnym, przyjaciółom, znajomym i sąsiadom za udział w uroczystości żałobnej **śp. JANINY LASOTA** z Ligotki Kameralnej. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbył się 16 kwietnia 2005. W smutku pogrążona rodzina. GL-218

Czas mija, lecz ból w sercu pozostaje.
22. 3. minęła 36. rocznica śmierci naszej Kochanej Mamy **śp. JOANNY KUFOWEJ** zaś dzisiaj 23. 4. mija 10. rocznica śmierci naszego Kochanego Taty **śp. JANA KUFY** z Mostów k. Jablonkowa. O chwilę wspomnień i modlitwę proszą najbliżsi. GL-222

Oj gwiazdeczko coś błyszczała na daleki świat, tyle blasku w sobie miałaś i odeszłaś w dal...
24. 4. mija 1. rocznica śmierci naszego Kochanego Męża, Ojca, Dziadka i Pradziadka **śp. JANA MADZI** z Oldrzychowic. O chwilę wspomnień i cichą modlitwę proszą żona z rodziną. GL-224

Uplywa szybko życie, jak potok płynie w dal, lecz smutek i boleść w sercu pozostaje nadal.
Dnia 26 kwietnia upłynie 35 lat, kiedy odszedł od nas w wieku 23 lat nasz Ukochany **śp. MIECZYSLAW TWYRDY** z Karwiny Kopalni. Z szacunkiem i miłością wspomina najbliższa rodzina. Również prosimy tych, którzy Mietka znali i kochali, o chwilę wspomnień. RK-084

Dla miłośników krzyżówek

KARWINA (hl) - Po raz jedenasty Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie przygotowuje konkurs o tytuł Mistrza Krzyżówek Przekroju. Zapraszamy wszystkich miłośników przekrojowych krzyżówek, którzy chcą wypróbować swe siły w otwartym konkursie, w którym uczestnicy rozwiązują krzyżówki ze starych numerów pisma z lat sześćdziesiątych, siedemdziesiątych i osiemdziesiątych. Konkurs przebiega

równolegle dla zawodników indywidualnych i dla par. Dotychczas niezaprzeczanym mistrzem jest pani **Zofia Góblowa** z Jablonkowa, której pozycji w ostatnich latach zagraża **Halina Pašekowa**. Wszystkich, którzy chcą się zmierzyć z mistrzami zapraszamy 18 maja br. o godzinie 16.00 do biblioteki na rynek Masaryka w Karwinie Frysztacie. Prosimy o zgłoszenie udziału do 15 maja br. pod nr telefonu 596 312 477 lub pocztą elektroniczną knih-klpl@rkka.cz.

realitni kancelar FLASH real, s.r.o. Starměstská 583, Trzyniec (naprzeciwko restauracji "Stará záchytka") Filia: Cz. Cieszyn, ul. Čápkova 10 Tel. 558 32 62 98

Mieszkania Cz. Cieszyn: 3+1 ul. Mládežnická 355 000,- Kč 3+1 ul. Čáslavská 370 000,- Kč 3+1 ul. Kysucká 380 000,- Kč 3+1 ul. Polní 395 000,- Kč 3+1 ul. Kopernikova 515 000,- Kč 3+1 ul. Kopernikova 540 000,- Kč 3+1 ul. Hrabínská 395 000,- Kč 4+1 ul. Polní 395 000,- Kč	Mieszkania Trzyniec: 1+1 ul. Slezská 420 000,- Kč 1+1 ul. Jablunkovská 465 000,- Kč 2+1 ul. Topolová 450 000,- Kč 2+1 ul. Dukelská 520 000,- Kč 2+1 ul. Kopernikova 525 000,- Kč 2+1 ul. Lidická 550 000,- Kč 2+1 ul. Palackého 590 000,- Kč 3+1 ul. Polní 620 000,- Kč 4+1 ul. Sosnová 650 000,- Kč 4+1 ul. Sosnová 699 000,- Kč 4+1 ul. Habrova do uzgod.	Kocobez Dom rodzinny 3+1+bud. gospod. Parcela: 4 112 m2 Tel.: 777 077 034	Śmiłowice Dom rodzinny 2x 3+1. Parcela: 1 162 m2 Tel.: 777 077 024	Cz. Cieszyn Willa 6+2+garaż. Parcela: 910 m2 Tel.: 777 077 034
Chata: Chata murow. w Trzyncu 325 000,- Kč Chata drew. Rzeka 500 000,- Kč Chata murow. Żuków 425 000,- Kč Chata drew. Cz. Cieszyn 60 000,- Kč Chata Miličová 395 000,- Kč	Parcela: Ligotka Kameralna 170 000,- Kč Śmiłowice 125,-/m2 Bystrzyca 330 000,- Kč Wędrzynia 200,-/m2 Guly Kolo rest.Haba 150,-/m2 Mosty Kolo Cz. Cieszyna 265,-/m2 Tel.: 776 287 422	Kocobez Dom rodzinny 5+1 Parcela: 4 ha, spokój, okolica Tel.: 777 077 034	Wielopole Dom rodzinny Parcela: 10 824 m2 Tel.: 776 287 422	Trzycieź Dom rodzinny 5+1+bud. gospod.+garaż. Tel.: 777 077 034
Parcela: Ligotka Kameralna 170 000,- Kč Śmiłowice 125,-/m2 Bystrzyca 330 000,- Kč Wędrzynia 200,-/m2 Guly Kolo rest.Haba 150,-/m2 Mosty Kolo Cz. Cieszyna 265,-/m2 Tel.: 776 287 422	Cz. Cieszyn Dom rodzinny 4+1+garaż. Ładne miejsce Tel.: 777 077 034	Cz. Cieszyn 2 180 000,- Kč	Dziemmorowice Objekt komer. - sklad+haia+parking Tel.: 776 273 288	Trzyniec Kanada Objekt komercyjny Tel.: 776 273 288

Aktualna oferta ponad 400 nieruchomości na stronach www.flash-reality.cz

Handlowa firma zagraniczna z siedzibą w Karwinie poszukuje **ASYSTENTKI DYREKTORA:**

- znajomość pracy na PC
- znajomość podstaw księgowości
- język polski słowem i piśmem

Życiorys prosimy przysłać na e-mail odilia@seznam.cz

Bliższe informacje na tel. 608 889 175 od godz. 9.00 - 15.00

Kamieniarstwo WRZOS Nagrobki
Bezpośredni importer granitu

- Oferujemy wornictwo czerpane z najlepszych tradycji kamieniarskich
- Wiele nowości na rynku czeskim
- Bardzo niskie ceny, przyjeżdżamy również do klienta na pomiar

Mieszkamy na tej samej Ziemi Cieszyńskiej

Siedziba firmy:
Hažlach, ul. Cieszyńska 18
tel.: +48 600 293 968
tel.: +48 338 567 377
4 km od granicy w Boguszowicach

Filia:
Goleszów, ul. Grabowa 4

ZG-PZKO - prosi przedstawicieli Miejscowych Kół o podjęcie w swoim obwodzie biletów i plakatów festiwalowych. 25. 4. Bogumín, godz. 17, szkoła Lutynia Dolna; Orłowa, godz. 18, Dom PZKO Orłowa Poręba; 26-27. 4. Cz. Cieszyn, godz. 8-12,13-15, sekretariat PZKO; 27. 4. Hawierzów, godz. 17-18, Dom PZKO Hawierzów Błędowice; 28. 4. Jablonków, godz. 17-18, Dom PZKO Jablonków; Bystrzyca, godz. 16.30, Dom PZKO; Trzyniec, godz. 15.30-16.30, Dom PZKO Trzyniec I; Gnojnik, godz. 16, Dom PZKO Gnojnik; Karwina, godz. 16-17, Dom PZKO Karwina Raj; MK Olbrachcice, godz. 17-20, Dom PZKO Olbrachcice.

Oferty
KUPIE MIESZKANIE. Tel.: 777 752 855, **KUPIE DOM RODZINNY** w Cz. Cieszynie, najlepiej na Rozwoju do 3 mil. Kč. Tel.: 777 077 034, **KUPIE NOWY DOM RODZINNY** w Cz. Cieszynie i okolicy, placę gotówką. Tel.: 777 077 034. GL-160
OFERUJE KURKI 14 tyg. i 21 tyg. czerwone i czarne. Indyki do dalszej hodowli pocz. maja. Folwarczna, D. Żuków 737 160 464; 558 734 202 AD-056
APS, s.r.o. oferuje jakościowe okna PCV za bezkonkurencyjne ceny. Tel. kom: 776 738 373, fax: 558 711 482. HY-002

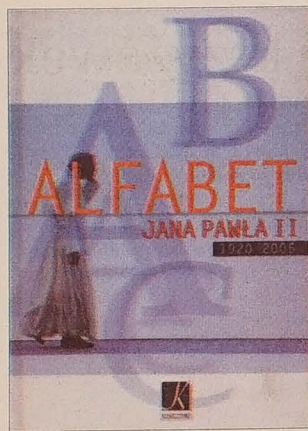
(23. godz. 23.00). **JAZZCLUB, Cz. Cieszyn:** Break beat massage (23. godz. 23.30).

Co za Olzą
GALERIA BIELSKA BWA, ul. 3 Maja, Bielsko-Biala: do 8. 5. wystawa prac Józefa Hołarda. Otwarte wt-nie: 10-18.
KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyn: do 24. 6. wystawa Cieszyńskie biografie. Otwarte po-śr i pt: 8-18, so: 9-15.

Koncerty
KASS „STRZELNICA”, Cz. Cieszyn: DG 307

Wystawy
TEATR CIESZYŃSKI - WIELKA GALERIA: do 8. 5. wystawa fotografii Rudolfa Jarnota. Otwarte po-pt: 9-15 po zgłoszeniu w portierni TD.
BIALA GALERIA: do 15. 5. wystawa obrazów i fotografii Schmucker i syn. Otwarte po-pt: 9-15 po zgłoszeniu w portierni TD.
MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ - sala wystaw Muzeum w Cz. Cieszynie, Hlavní tř. 3: ekspozycja stała „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego”. Do 11. 9. wystawa historyczna Zdeňka Hapala - lalkarza, artysty i reżysera. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.
SALA WYSTAWOWA MANESA, DK Karwina: do 20. 5. wystawa twórczości Antonína Othy. Otwarte wt-pt: 9-17, so: 10-18.

»Alfabet Jana Pawła II 1920 – 2005«

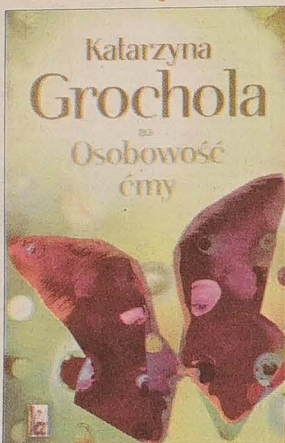

Wyd. „Kluszczyński”. Odejście Jana Pawła II wyzwoliło ogromny głód bliższego zaznajomienia się z Jego biografią i bogactwem dokonań. Ta książka-przewodnik pozwala z łatwością poruszać się w gąszczu idei głoszonych przez Ojca Świętego, faktów i ludzi z Nim związanych. Pośród 600 z werwą, przystępnie napisanych haseł znajdują się te dotyczące najważniejszych momentów w Jego życiu i długiej posłudze duszpasterskiej – nie tylko na Stolicy Piotrowej. Poczesne miejsce zajmują opisy niestrudzonych pielgrzymek, encyklik i innych dzieł Papieża (także sprzed pontyfikatu). Przypomnimy sobie „skrzydlate słowa”, anegdoty, niespożyte poczucie humoru, które nie opuszczało Go nawet w trudnych chwilach.

KATARZYNA GROCHOLA – »Osobowość ćmy«

Wyd. „Wydawnictwo Autorskie”. Najnowsza powieść jednej z najpopularniejszych polskich pisarek, która tym razem opisuje perypetie ośmiorga przyjaciół. „Ośmioro przyjaciół. Niby znają się jak łyse konie. Niby? Bo cierpią, błądzą, potykają się i upadają zanim, po omacku, dojdą do najoczywistszej prawdy: w życiu liczy się tylko miłość i tylko ona pozwala dokonywać właściwych wyborów. Wszystko inne zawodzi. O czym przekonywałam Czytelników zawsze” – pisze o swojej najnowszej powieści Katarzyna Grochola.

Książki można nabyć lub zamówić w Klubie Polskiej Prasy i Książki przy ul. Čapka 7 w Cz. Cieszynie. (kor)

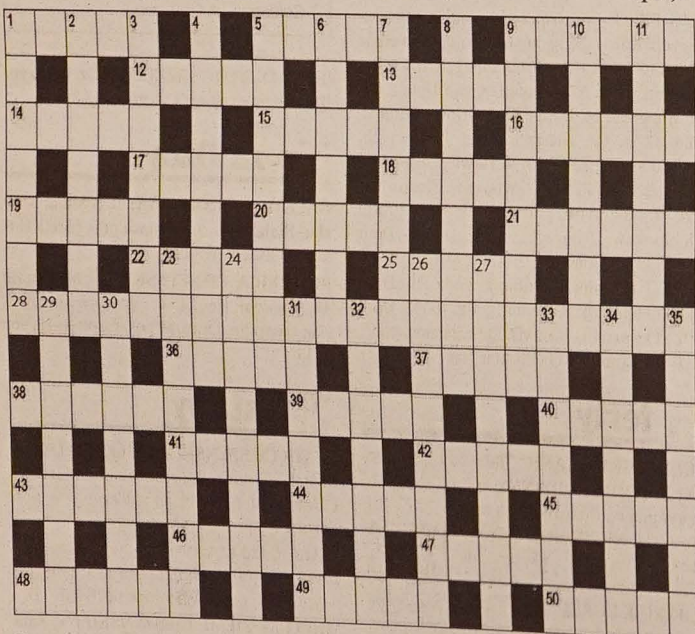

Krzyżówka

Pozio: 1. pożywny napój 5. dwumian dla Czecha 9. automatyczna w łazience 12. bryja po burzy 13. była fałszywe 14. gdy mu ciepło, ma koch 15. świńską trawą zwany 16. działo 17. kończy walkę dżudoków 18. bywał z bratkiem 19. na pomniku to epigraf 20. węgierski kawalerzysta 21. przez Omsk płynie 22. najdłuższa rzeka Sardynii 25. rzymski sztyk bojowy 28. ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Dzieło Davida Herberta Lawrence'a) 36. kwiatami obsadzony 37. gwiazda w gwiazdozbiornie Niedźwiadka 38. do spodni klamerka przypięta 39. w Szwejcarii leży 40. John śpiewający 41. utwór muzyczny 42. starorzyska moneta 43. grzebień na kiju 44. noclegi oferuje 45. Białe, Czarne, Czerwone lub Żółte 46. nada-

wana bez nadajnika 47. lewatywa 48. przepisy dla organizacji 49. ruch Kortańskiego 50. do zapisywania uwag służy.

Pionowo: 1. palenisko w salonie 2. na stopie juhasa 3. na oboju zagra 4. stopień czcionki 5. wyspa duńska na Bałtyku 6. prostytutka 7. łóżko wycięcia 8. nasionom szkodzi 9. kasowy film Polańskiego 10. własny statek eksploatuje 11. męczarnie 23. należności pieniężne pobiera 24. boczne skrzywienie kręgosłupa 26. detektywa Marlowe'a stworzył 27. cudzoziemiec przestarzały 29. szuwar tworzy 30. drapieżna ryba z rządu plastug 31. Lincoln 32. miasto w Wirginii 33. silniki spalinowe w Polsce konstruował 34. osadowa skała ilasta 35. nad Hudsonem leży. (Opr. JO)

Rozwiązanie krzyżówki z dnia 16. 4.

Pozio: 1. SZTAG 5. MUS 8. SKAUT 11. RAABE 13. ZBOŻA 15. LULKI 16. SENATOR 17. RUSIN 18. ZŁOZE 19. URMIA 20. NAWÓZ 21. LIR 22. NIEBO 23. LAKSA 26. MANTA 29. RODZINA POŁANIECKICH 35. OLZA 36. OSAKA 37. AKRA 38. GWIZD 39. ENTER 40. LITR 41. ESTER 42. AKME 43. ORLON 44. ODZEW 45. TRĄD 46. KIELB 47. ANNA 48. ATARI 49. YUKON.

Pionowo: 1. SALENDRO 2. TELEWIZJ 3. GRIZZLI 4. FASOLKA 5. MENELAOS 6. SZTURMAK 7. MORMONI 8. SARANAC 9. ARSZENIK 10. TANIUCHA 12. BEZ 14. BOR 24. ANGIELKA 25. SPODENKI 27. ANAEROBY 28. TEATRZYK 30. OLGIERD 31. ZAGRODA 32. LAPTEW 33. KARAWAN 34. CREMONA.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań (wystarczy podać rozwiązanie dodatkowe) rozlosowana zostanie książka Katarzyny Grocholi pt. „Osobowość ćmy”. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 29. 4. 2005 o godz. 12.00. Nagrodę książkową za rozwiązanie krzyżówki z 16. 4. otrzymuje Irena Bizoń – Karwina Mizerów. Nagroda do odebrania w redakcji.

PIŁKARSKA ŚRODA: PO TRZY PUNKTY SIĘGNĘŁA ORŁOWA, DZIEĆMOROWICE I KARWINA

Futbol Trzyniec obniża loty

MSLF

● **TRZYNIEC – BENESZÓW DOLNY 0:2 (0:0). Bramki: 61. Návrat, 62. Kretek. Sędziował Lakomý. Widzów 100.**

W czterech spotkaniach rozegranych na własnych śmiecach trzynieczanie wywalczyli zaledwie cztery punkty. Za swą postawę w meczu z Beneszowem Dolnym gospodarze zasłużyli jednak minimalnie na remis. W pierwszej połowie trzynieczanie dyktowali warunki gry, jednakże nie zdołali sforsować czujnej obrony. Goście rozkręcili się bardzo powoli. Bruka wystraszył jedynie rykoszet jednego z obrońców po kornierze Kubika, Svozil, Malif i Ploszek źle ustawili celowniki, zaś Hudzieczek po szybkiej kontrze i dwójkowej akcji ze Svozilem w stu-procentowej okazji przeniósł piłkę ponad poprzeczkę. W drugiej odsłonie gry przyjeźdni dodali gazu i przechylili szalę meczu na swoją korzyść. Dwukrotnie pomogli im trzynieczanie, którzy po raz kolejny nie wystrzegli się kardynalnych błędów w obronie. W 61. min. starający się wybić piłkę Hupka trafił Návrata, który skrzętnie wykorzystał jego „podarunek” – 0:1. Za minutę kolejną gafę popełnił Bruk i Pawlus, po czym do piłki doszedł Juchelka i jego podanie wykorzystał Kretek – 0:2. Trzynieczanie rzucili się do rozpaczliwego ataku, ale nie znaleźli skutecznej recepty na zdobycie bramki. Rzut wolny Svozila poszybował obok słupka, główkę Szmeka po kornierze Malifa rewelacyjnie obronił Skupeň. – *Futbol czasami okazuje się bezlitosny. Gospodarze zaprezentowali się z bardzo dobrej strony, o ich porażce przesądziły błędy w obronie – stwierdził po meczu pomocnik Beneszowa Dolnego Michael Kubík, który dwa lata występował pod Jaworowym. (man)*

Lokaty: 1. HFK Olomuniec 46, 12. Trzyniec 25 pkt.

DYWIZJA

● **IRP CZESKI CIESZYN – JAKUBCZOWICE 1:4 (0:2). Bramki: 85. Zima – 6. Fr. Hanus, 40. i 84. Schreier, 52. Svatonský. Sędziował Vacula. Widzów 250.**

Błędy indywidualne piłkarzy Czeskiego Cieszyna zadecydowały o przegranej z Jakubczowicami. Lider tabeli zaprezentował się nad Olzą w bardzo dobrym świetle, zasłużył się do komplet punktów. W pierwszej połowie gospodarze dotrzymywali kroku gościom, ale co z tego, kiedy po głupich błędach Jakubczowice w łatwy sposób zdobyły dwubramkową zaliczkę. Najpierw niepotrzebnie zaryzykował obrońca Kocur, stracił przy linii bocznej futbolówkę i najlepszy piłkarz na boisku – František Hanus – po akcji indywidualnej zapewnił gościom prowadzenie. Gospodarze bliscy byli wyrównania w 39. minucie – po akrobatycznym strzale Macečka goście wybijali piłkę z linii bramkowej. Spokój w szereg przyjeźdnych wniósł w 40. minucie Schreier, wykorzystując „jedenastkę” za podcięcie Svatonskiego. Bramkarz Mrózek wprowadził za pierwszym razem spa-

rował piłkę, ale leniwa obrona gospodarzy zareagowała za późno i Schreier z dobitki już się nie pomylił – 0:2. Kiedy w 52. minucie Hrazdilek (IRP) wręczył w prezencie piłkę gościom i Svatonský podwyższył na 0:3, można było zwinąć kurtyne. Czwartry gwóźdź do czeskokocieszyńskiej trumny wbił w 84. minucie Schreier. Gospodarze doczekali się przynajmniej honorowego trafienia. Po krosowym podaniu Fízka na 1:4 trafił Zima. – *Z tak klasowym rywalem nie można grać naiwnie w obronie. Popelniliśmy fatalne błędy – stwierdził trener IRP Dalibor Dámeš.*

ster. 52. Hojdyš. Sędziował Dražek. Widzów 250. Karwiniacy kontynuują zwycięską passę na obcych boiskach. Po zwycięstwie nad literami – Jakubczowicami, karwiniacy byli też skalp trzeciego w tabeli brzegu. Przewaga wzrostowa była na stronie gospodarzy, stąd też Zábala nastawił się na wysokie centry i stał fragmenty gry. Właśnie po długiej ce w pole karne i kiksie Jurkoviča na 1:0 strzelił Lakomý, karwiniacy jednak już w 22. minucie oddali – po świetnym podaniu Dittmicha wyrównał Šuster. Zespół MKF ogrywał środek boiska, taktyka gospodarzy raczej się nie sprawdziła. 52. minucie bramkarz Zábala raz drugi wywiał piłkę z siatki (dośrodkowaniu Lukána głową i fil Hojdyš). Gospodarze spokojnie dogrywali z czwórka napastników popełniali jednak błędy w obronie i tylko dzięki indolencji strzelców gości wynik nie uległ już zmianie (stuprocentowe okazje zmarnował Hojdyš i Šuster). – *Staramy się prezentować techniczny futbol, w dużej mierze wygrywamy, w zespole w związku z tym panuje pozytywna atmosfera – powiedział grający trener Karwiny Petr Mašlej.*

Olbrachcicki napastnik Goj (w czarno-białej koszulce) walczy z obrońcą Krawarza.

● **B. OLBRACHCICE – KRAWARZE 0:1 (0:0). Bramka: 90. Rozsypal. Sędziował Poklop. Widzów 60.**

Gospodarze w trzech meczach pod rząd na własnych śmiecach nie zdobyli ani jednego punktu. Prace ratunkowe w Olbrachcicach jakoś się nie kleją. Powodów do zadowolenia nie miał w środku też nowy trener Banika – Martin Bystrůň. Gospodarze nawiązali z rywalem wyrównaną walkę, przegrywając w ostatnich sekundach meczu golem z rzutu wolnego. Olbrachcice powrócili do systemu gry z czwórka obrońców w jednej linii i co ważne, w defensywie Banika nie było już tyle chaosu. – *Przegraliśmy pechowo, ale wiadać, że chłopcy chcą walczyć – stwierdził trener Olbrachcic Martin Bystrůň. – Nie wszystko jeszcze stracone, do zdobycia zostało sporo punktów i zrobimy maksimum, by uratować dywizję w Olbrachcicach – dodał Bystrůň, który w poniedziałek zmienił na stanowisku trenerskim Dušana Zbočáka. Najważniejsze minuty: 20. Kadeřábek (O) w sytuacji sam na sam z bramkarzem nie daje rady; 33. aktywny Kadeřábek z dystansu przestraszył Dragona w bramce przyjeźdnych; 56. Veselý (O) zamiast strzelać próbował zmieścić piłkę; 75. Figura (O) po zamieszaniu podbramkowym strzela zbyt słabo; 90. Rozsypal z rzutu wolnego pokonuje Gradka – 0:1. (jb)*

● **ZABRZEG – MKF KARWINA 1:2 (1:1). Bramki: 9. Lakomý – 22. Šu-**

darzy raczej się nie sprawdziła. 52. minucie bramkarz Zábala raz drugi wywiał piłkę z siatki (dośrodkowaniu Lukána głową i fil Hojdyš). Gospodarze spokojnie dogrywali z czwórka napastników popełniali jednak błędy w obronie i tylko dzięki indolencji strzelców gości wynik nie uległ już zmianie (stuprocentowe okazje zmarnował Hojdyš i Šuster). – *Staramy się prezentować techniczny futbol, w dużej mierze wygrywamy, w zespole w związku z tym panuje pozytywna atmosfera – powiedział grający trener Karwiny Petr Mašlej.*

● **DZIEĆMOROWICE – MIKULOV 2:0 (1:0). Bramki: 20. Březáček, 66. Zd. Kadlčák. Sędziował Březáček. Widzów 150.**

Gospodarze nie mieli szans na zwycięstwo, chyba definitywnie odbili się od dna spadkowej. W pojedynku. Aktywna stawka było praktycznie szesnaście, Elektrycy górowali pod kątem względem. – *Goście nie zmuszili do większego wysiłku i trochę żałujemy, iż piłkarze nie wykazali się w pełni skutecznością w polu karnym. Przy jednostronnym widowisku – stwierdził sekretarz Dziećmorowic Mašlej. Najważniejsze minuty: 20. pole karne centruje Zdeněk Kadlčák a głową trafia do siatki Březáček. 55. goście marnują rzut karny, niecenzuralne słowa pod adresem sędziego pod przyszc wędrownie sta (M); 66. po akcji Punčochářa 2:0 podwyższa Zd. Kadlčák.*

● **S. ORŁOWA – W. KARLOWICE 1:0 (1:0). Bramki: 17. Laub, 76. Sędziował Pala. Widzów 100.**

rem meczu został orłowski bramkarz Szarowski, który w 63. minucie w stanie 1:0 obronił „jedenaszkę” definitywnie pograżyło walczących gości. Obie bramki zdobyli nie ze stałych fragmentów gry. 55. minucie Laub technicznym strzałem nie dał szans bramkarzowi Szarowski, a w 76. minucie po rzucie wolnym Drodza jeden z obrońców Karłowic zmienił kierunek lotu piłki i trafił własnego golkipera i było już tylko Slavii.

Lokaty: 1. Jakubczowice 44, 2. Krawarze 34, 3. Zabrzeg 33, 4. Olbrachcice 33, 5. Czeski Cieszyn 31, 6. Orłowa 30, 7. Czeski Cieszyn 29, 8. Dziećmorowice 25, 9. Karwina 23, 10. Dziećmorowice 23, 11. Olbrachcice 15 pkt.

Nasza oferta

● **PIŁKA NOŻNA – I liga:** Sparta Praga – Ostrava (dziś, 14.25 – TV Nova). **MSLF:** Synot B – Trzyniec (jutro, 16.30). **DYWIZJA:** Orłowa – Jakubczowice (dziś, 10.30), Karwina – W. Losiny (dziś, 10.15), Cz. Cieszyn – F-M (dziś, 16.30), Zabrzeg – Dziećmorowice, Opawa B – Olbrachcice (jutro, 16.30). **MISTRZOSTWA OKRĘGU:** Bogumin – W. Hosztice (dziś, 10.15), L. Piotrowice – Lichnow, Mosty k. J. – Dobra (dziś, 16.00). **I A KLASA – gr. B:** S. Rychwałd – Raszkowice, Stonawa – Bystrzyca (dziś, 16.00), Ticha – Skrzeczoń (jutro, 16.00). **I B KLASA – gr. B:** Pietwałd – Chuchelna (dziś, 16.00). **I B KLASA – gr. C:** Dąbrowa – Sedliszczce, Sucha G. – Karwina B

(dziś, 16.00), FK Hawierzów – Żuków G., Wierzniowice – Lutynia D., Śmiłowice – Jablonków, Nydek – Orłowa B, Niebory – Wędrynia (jutro, 16.00). **MISTRZOSTWA POWIATU F-M:** Gnojnik – Bukowiec, Oldrzychowice – Rzepiszczce (dziś, 16.00), Hukwaldy – Piosek, Gródek – Czeladna (jutro, 16.00). **ROZGRYWKI POWIATU F-M:** Milików – Dobratice (jutro, 16.00). **MISTRZOSTWA POWIATU KARWIŃSKIEGO:** L. Łąki – Domasławice, Cierlicko – Sn Orłowa, Datynie D. – I. Piotrowice, Sn Hawierzów – Zabłocie, F. Orłowa – B. Rychwałd (dziś, 16.00), G. Błędowice – V. Bogumin, Bogumin B – SKF Hawierzów (jutro, 16.00).

(Opr. jb)